

Verneplan for skog

Høring av forslag om vern av 7 områder

Av Kolbjørn Hoff & Erica Neby

Statsforvalteren i Innlandet
Rapport nr. 1 | 2021

Forfatter(e): Kolbjørn Hoff & Erica Neby.
Tittel: Verneplan for skog. Høring av forslag om vern av 7 områder.

ISBN: 978-82-8410-014-2

Forsidebildet: Døende ved i Holstadlia, Ringsaker kommune.
Foto: Erica Neby

© 2021 Forfatterne

Rapporten er lisensiert under «Creative Commons Navngivelse – Ikke Kommersiell – Del På Samme Vilkår 3.0 Norge»-lisensen som er gjengitt her: <http://creativecommons.org/licenses/by-nc-sa/3.0/no/>

Oppsummering

I St.meld. nr. 25 (2002-2003) om Regjeringens miljøvernpolitikk og rikets miljøtilstand ble frivillig vern trukket fram som en viktig strategi for det framtidige skogvernet i Norge. Meld. St. 14 (2015-2016) Natur for livet legger opp til en videreføring av det langsiktige arbeidet med skogvern, herunder vern av offentlig eid skog og frivillig skogvern. Frivillig vern innebærer at skogeier tilbyr staten vern av egen skog. Formålet med vernet er å bevare forholdsvis urørte skogområder med særlig verdi for biologisk mangfold i form av naturtyper, økosystemer, arter og naturlige økologiske prosesser.

Denne rapporten er et høringsforslag som omfatter 7 skogområder i Innlandet. Formell oppstart for arbeidet med vern ble kunngjort den 31. mars 2020 (Eiksrudtjernet) og 27. november 2020 (resterende områder). De foreslåtte nye områdene er: Lønnsåsen i Nord-Odal kommune, Holstadlia i Ringsaker kommune, Steinøya i Stor-Elvdal kommune, Sløtset i Vestre Slidre kommune, Olberg i Vestre Slidre kommune, Kauserudtjernet i Vestre Toten kommune og Eiksrudtjernet i Vestre Toten kommune. Alle områdene er foreslått vernet som naturreservater (§ 37 i naturmangfoldloven). Dette innebærer et strengt vern med forbud mot hogst, fysiske inngrep og motorferdsel. Beiting og tradisjonelt friluftsliv, herunder jakt, fiske og sanking av bær og matsopp, vil fortsatt være tillatt. I høringsdokumentet inngår en områdebeskrivelse, utkast til verneforskrifter tilpasset hvert enkelt område og forslag til områdeavgrønsing. Det er inngått avtale om frivillig vern for noen av områdene som nå går på høring, men ikke for alle. Det er likevel enighet om å sende områdene på høring. Statsforvalteren har ansvaret for den felles lokale og sentrale høringa. Høringsfristen er satt til 12. mars 2021.

Innholdsfortegnelse

Innledning.....	5
Lovgrunnlag.....	6
Verneplanprosessen	7
Generelt.....	7
Naturfaglige registreringer	8
Oppstart av verneplanarbeidet	8
Saksbehandling.....	15
Verneplanens omfang.....	15
Høring.....	16
Områdebeskrivelser med forslag til verneforskrift og kart	17
Lønnsåsen	17
Holstadlia	21
Steinøya.....	26
Olberg.....	31
Sløtet.....	37
Kauserudtjernet.....	42
Eriksrudtjernet.....	52

Innledning

Dette verneplanutkastet er et ledd i arbeidet med frivillig vern av skog. Verneplanutkastet er utarbeidet av Statsforvalteren i Innlandet på vegne av Miljødirektoratet. Utkastet blir sendt på høring til både lokale og sentrale høringsinstanser.

Gjennom behandling av St.meld. nr. 25 (2002-2003) *Regjeringens miljøvernpolitikk og rikets miljøtilstand*, sluttet Stortinget seg til Regjeringens innstilling om en kraftig opptrapping av skogvernet i Norge. St.meld. nr. 25 trakk opp viktige prinsipper og satsingsområder for en opptrapping av skogvernet. Blant annet at et utvidet skogvern skulle følge de faglige anbefalingene fra en rapport fra NINA og Skogforsk, *Evalueringen av skogvernet i Norge*. I St.meld. nr. 14 (2015-2016) *Natur for livet* sier Regjeringen at den vil videreføre det langsiktige arbeidet med skogvern, herunder vern av offentlig eid skog og privat eid skog gjennom det frivillige skogvernet. Det ble vedtatt et mål om vern av 10 % av skogarealet i Norge.

Frivillig vern innebærer at skogeier tilbyr staten vern av egen skog. Miljøvern-myndighetene vurderer tilbudet og iverksetter naturfaglige registreringer for å kartlegge verneverdier. Om det etter en slik registrering vil være aktuelt å fremme et verneforslag for det aktuelle arealet, skal det gjennomføres forhandlinger med grunneier om avgrensing, verneforskrifter og økonomisk erstatning. Når staten og grunneier er kommet til enighet om disse punktene, vil området gjennomgå vanlig saksbehandling i tråd med naturmangfoldloven.

Arealet vernet skog har økt de siste årene, men den totale andelen er fortsatt relativt lav. Per 11. desember 2020 var omtrent 5,1 % av skogarealet og ca. 3,9 % av den produktive skogen vernet i Norge. Det er et nasjonalt miljømål at «*et representativt utvalg av naturtypene i skog skal vernes for kommende generasjoner*». Vern av skog er også viktig for å nå flere av de øvrige miljømålene, herunder at «*utryddingen av truede arter i skog skal være stanset og status for arter i nedgang være forbedret innen 2020*» og at «*mangfold av naturtyper i skog skal tas vare på eller gjenopprettes innenfor sitt naturlige utbredingsområde, og slik at alle stedege arter forekommer i levedyktige bestander*».

Lovgrunnlag

Vern av spesielle områder eller forekomster skjer i medhold av naturmangfoldloven. I loven er det gitt hjemmel for opprettelse av ulike vernekategorier. Generelle mål for områdevern følger av naturmangfoldlovens § 33. Aktuell verneform for områder i denne verneplanen er naturreservat. Naturreservat er det strengeste vernet etter naturmangfoldloven. Vedtak om opprettelse av naturreservater treffes av Kongen i statsråd etter naturmangfoldloven § 37.

Som naturreservater kan vernes områder som:

- inneholder truet, sjelden eller sårbar natur
- representerer en bestemt type natur
- på annen måte har særlig betydning for biologisk mangfold
- utgjør en spesiell geologisk forekomst
- har særlig naturvitenskapelig verdi

Som naturreservat kan også vernes et område som er egnet til å få verneverdier som nevnt over gjennom fri utvikling eller aktive gjenopprettingstiltak. I et naturreservat må ingen foreta noe som forringer verneverdiene angitt i verneformålet. Et naturreservat kan totalfredes mot all virksomhet, tiltak og ferdsel.

Etter Statsforvalterens vurdering tilfredsstiller de foreslåtte naturreservatene i denne høringa kravene i naturmangfoldloven § 37. Formålet med vernet er i hovedsak å bevare områder med gammel skog med tilhørende naturmangfold i form av plante- og dyrearter, naturtyper og økosystemer eller områder som er egnet til å få verneverdier gjennom fri utvikling. Alle områdene inneholder truet, sjelden eller sårbar natur. De har i tillegg en særlig naturvitenskapelig verdi pga. forekomst av spesielle arter og/eller naturtyper. Det vises for øvrig til de enkelte verneforslagene og formålene med disse.

I henhold til naturmangfoldloven § 7 skal de miljørettslige prinsippene i lovens §§ 8-12 legges til grunn som retningslinjer ved utøving av offentlig myndighet, og det skal fremgå av beslutningen hvordan disse prinsippene er tatt hensyn til og vektlagt i vurderingen av saken.

Etter § 8 i naturmangfoldloven skal offentlige beslutninger som berører naturmangfoldet så langt det er rimelig, bygge på vitenskapelig kunnskap om arters bestandssituasjon, naturtypers utbredelse og økologiske tilstand, samt effekten av påvirkninger. Kunnskapsgrunnlaget om naturverdiene i de foreslåtte verneområdene bygger på registreringer og kartlegginger utført og innhentet av konsulentfirmaer og enkeltpersoner med høy kompetanse innenfor fagfeltet. Foreslåtte verneforskrifter fastsetter restriksjoner for bruk som vil kunne få negative konsekvenser for verneverdier og verneformål. Dette vil gi områdene økt beskyttelse. Samtidig åpner forskriftene for en videreføring av enkelte aktiviteter. Dette er aktiviteter som ut fra dagens kunnskap vil ha liten eller ingen innvirkning på verneverdiene. Det er viktig at vernet ikke blir strengere enn det som er

nødvendig for å ta vare på disse verneverdiene. Statsforvalteren mener de foreslåtte naturreservatene vil bidra på en positiv måte for å oppfylle forvaltningsmålene for naturtyper og økosystemer og arter, jf. naturmangfoldloven §§ 4 og 5. Statsforvalteren vurderer å ha god kunnskap om de berørte artenes bestandssituasjon, naturtypenes utbredelse og områdenes økologiske tilstand, samt virkningene av verneforslagene på naturmangfoldet i disse områdene. Kravet om kunnskapsgrunnlaget i naturmangfoldloven § 8 er oppfylt.

Statsforvalteren ser ikke at det er noen risiko for utilsiktede negative virkninger på naturmangfoldet ved et vernevedtak, § 9 i naturmangfoldloven kommer derfor ikke til anvendelse.

Statsforvalteren mener vernetiltakene vil redusere den samlede belastningen på økosystemene verneforslagene representerer. På denne måten vil vernetiltaket ha en positiv virkning på økosystemene, jf. § 10 i naturmangfoldloven.

Siden vernetiltaket etter Statsforvalteren sin vurdering ikke vil skade naturmangfoldet, kommer naturmangfoldloven § 11 ikke til anvendelse. Statsforvalteren kan på samme måte heller ikke se at naturmangfoldloven § 12 har relevans i sammenheng med vernetiltaket.

Verneplanprosessen

Generelt

Opprettelse av verneområder etter naturmangfoldloven § 37 skal følge bestemmelser om saksbehandling i lovens §§ 41 til 43. Videre gir rundskriv T-3/99 fra Miljøverndepartementet (nå Klima- og miljødepartementet) retningslinjer for saksbehandlingen.

Saksbehandlingsreglene skal sikre at verneforslagene blir grundig utredet, og at de som berøres og andre interesserte skal få fremmet sine synspunkter. Statsforvalteren har i verneprosessen lagt vekt på samarbeid og dialog med grunneiere, rettighetshavere, organisasjoner og kommuner. Særlig tett har samarbeidet vært med Glommen Mjøsen Skog SA, NORSKOG og Viken Skog SA.

Vern av skog foregår nå hovedsakelig gjennom ordningen med frivillig vern. Dette innebærer at det er grunneier/rettighetshaver som fremmer et tilbud til vernemyndighetene om vern av et område. Statsforvalteren gir melding om aksept for tilbudet. Det gjennomføres naturfaglige registreringer av det tilbudte område for å klargjøre at området har naturfaglige kvaliteter som kvalifiserer for vern etter naturmangfoldloven. Etter at en slik dokumentasjon foreligger, gjennomføres forhandlinger mellom grunneier/rettighetshaver og staten, og det inngås en avtale som omfatter grenser, verneforskrifter og erstatning. Etter at det er inngått avtale eller mens forhandlingene pågår, starter de formelle verneprosessene etter naturmangfoldlovens bestemmelser.

Grunneiere, rettighetshavere, kommuner og andre skal gis anledning til å komme med merknader til et verneplanarbeid før et verneforslag utformes. Det er derfor tidligere meldt oppstart av påtenkt verneforslag etter naturmangfoldloven § 42. Se nedenfor.

I henhold til § 43 i naturmangfoldloven, jf. forvaltningsloven § 37, skal et verneforslag sendes på høring. Høringsforslaget skal beskrive området forslaget omfatter, herunder avgrensning, verneformål og verneverdier, samt andre verdier enn naturverdier og de følgende forslaget antas å få. Etter høring blir mottatte uttalelser oppsummert og vurdert, og eventuelle endringer av verneforslagene foretas. Statsforvalteren oversender deretter verneforslagene med sin tilråding til Miljødirektoratet. Direktoratet vurderer Statsforvalterens forslag, og oversender sin tilråding til Klima- og miljødepartementet. Vernevedtaket fattes ved kongelig resolusjon.

Naturfaglige registreringer

Den naturfaglige dokumentasjonen for verneplanen er hentet fra lokalitetsbasen for skogområder prosjekt Frivillig vern og prosjekt Kalkskog. Arbeidet i prosjektene nevnt over, er utført av BioFokus og Norsk Institutt for naturforskning (NINA). Fagrapportene fra prosjektene Frivillig vern er angitt etter verdiene: *lokalt verdifullt* (*), *regionalt verdifullt* (**), og *nasjonalt verdifullt* (***) og *nasjonalt verdifullt og svært viktig* (****). I fagrapportene fra kalkskogprosjektet er områdene verdivurdert etter en noe annen skala og med tallverdier. For kalkskogprosjektet er verdiene: 1 - *lokalt verneverdig*, 2 - *lokalt til regionalt verneverdig*, 3 - *regionalt verneverdig*, 4 - *regionalt til nasjonalt verneverdig*, 5 - *nasjonalt verneverdig* og 6 - *nasjonalt til internasjonalt verneverdig*.

Oppstart av verneplanarbeidet

Formell oppstart av verneplanarbeidet med kunngjøring av oppstartmelding for de aktuelle områdene ble gjort 31. mars 2020 (Eikersrudtjernet) og 27. november 2020 (resterende områder): Det kom inn uttalelser til oppstartmeldingene fra 14 forskjellige parter. De viktigste momentene i disse uttalelsene er gjengitt her:

Språkrådet har ingen merknader til navnene *Steinøya*, *Lønnsåsen*, *Holstadlia*, *Olberg*, *Sløt* eller *Kauserudtjernet*. De har ingen merknader til navnet *Eikersrudtjernet*, og kan ikke finne andre navn som ville være mer dekkende. Både SSR og herredsregistreret har registrert *Nordtjernet* som et annet navn på Eikersrudtjernet. De lurer på om dette navnet har vært med i Fylkesmannens vurdering av hvilket navn som bør velges på naturreservatet.

Statsforvalterens kommentarer: Navnet *Nordtjernet* har ikke vært vurdert. Det er navnet *Eikersrudtjernet* som blir brukt lokalt, og Statsforvalteren har fulgt opp dette navnet.

WWF Verdens Naturfond støtter verneforslagene.

Statens vegvesen Region Øst har ingen merknader.

Vestre Toten kommune har i to innspill kommentarer gjeldende området Eikersrudtjernet og Kauserudtjernet. De skriver at de ønsker at Nohr Skytterlag og Ihle Turlag blir ført opp på adresselista for høringen, siden begge aktører har aktiviteter i det foreslåtte Eikersrudtjernet og turlaget også i Kauserudtjernet. Videre vil de gjøre oppmerksom på at en del av brukerne av skytebanen i Eikersrudtjernet kommer inn mot anlegget via en gammel landbruksveg fra Sillungenvegen. De ber om at dette blir hensyntatt i den videre verneprosessen. De skriver også at er det viktig at skjøtsel og bruk av turveger, badeplass, gapahuk og eventuelle kulturminner i Eikersrudtjernet ivaretas gjennom verneforskrift og

skjøtselsplan. Siden Østre Toten kommune er eier av demningen i Kauserudtjernet, bes det om at kommunen føres opp på høringslista. Vestre Toten kommune mener det også er hensiktsmessig at naboeiendommer får tilsendt høringa i tillegg til Aas grunneierlag. Kommunen påpeker at den berørte eiendommen gnr./bnr. 55/2 nord for verneforslaget har ca. 100 dekar med skog som er i ordinær drift. Verneforslaget ligger mellom dette arealet og kommunal veg/gårdstunet. Kommunen forutsetter at vernet ikke vil hindre fortsatt normal drift av dette aktuelle arealet slik at traktorveger/driftsveger gjennom et verneområde fortsatt kan benyttes til landbruksformål.

Statsforvalterens kommentarer: Verneforslaget for Eriksrudtjernet og Kauserudtjernet vil bli sendt på høring til Nohr Skytterlag, Ihle Turlag, Aas grunneierlag og Østre Toten kommune. Det er ut over dette ikke vanlig at et høringsforslag blir sendt til naboer dersom det ikke er spesielle forhold som tilsier dette. Vi kan ikke se at det foreligger slike spesielle forhold her, og verneforslagene for de to områdene vil dessuten bli sendt til grunneierlaget i området. I Eriksrudtjernet er den motoriserte atkomstmuligheten til skytebanen fra nord ivaretatt gjennom bestemmelser i verneforskriften. Det samme gjelder skjøtsel og bruk av turveger, badeplass, gapahuk og kulturminner i dette området. I verneforskriften for Kauserudtjernet er det tatt inn bestemmelser som gjør at skogarealet på eiendommen gnr./bnr. 55/2 nord for verneforslaget fortsatt kan drives. For begge områdene er det i samarbeid med grunneierne utarbeidet utkast til skjøtselsplaner/-notater som blir vedlagt høringa. Vi viser til disse. Etter et eventuelt vernevedtak vil disse utkastene bli bearbeidet og sendt på høring til grunneiere og andre parter før planene blir godkjent av forvaltningsmyndigheten for verneområdet.

Direktoratet for mineralforvaltning (DMF) ønsker på generelt grunnlag at vi benytter oss av DMFs kartinnsyn og NGUs ressursdatabaser når vi planlegger nye verneområder, og har følgende merknader til spesifikke områder:

- Eriksrudtjernet: sør for det foreslåtte verneområdet er det registrert forekomstområde for karbonatmineral⁶. Forekomstområdet for kalk er ikke blitt verdivurdert. Lite informasjon er tilgjengelig for forekomsten. DMF er ikke kjent med at det foregår eller foreligger planer for utnyttelse av ressursene i forekomsten. Med forutsetning i at grunneier er kjent med forekomsten som kan bli berørt, ser DMF ikke grunn til at forekomstområdet er til hinder for vern av området.
- Steinøya: Det aktuelle området grenser til forekomstområde for sand og grus; Sjurstuen¹. Forekomsten er vurdert til å ha lokal betydning. DMF kan ikke se at vern av Steinøya, slik det framgår av varselet, vil være til hinder for utnyttelse av forekomsten, og har ikke andre merknader til verneområdet.

Statsforvalterens kommentarer: Der hvor DMF ikke ser noen konflikt mellom vern og mineralressurser tar vi informasjonen til orientering. Vi har følgende kommentarer til enkeltområder:

- Eriksrudtjernet: Vi kjenner ikke til at den aktuelle forekomsten har vært vurdert av grunneier. I vest, rett utenfor verneforslaget, ligger det et kalkbrudd/pukkverk (Nor pukkverk) som er under avvikling og ikke er i drift. Denne forekomsten anses ikke lenger for økonomisk drivverdig.

Norsk Bergindustri (NB) anmoder oss om å undersøke berggrunnen før endelig vernevedtak fattes, for ikke å hemme framtidig næringsutvikling i eller i tilknytning til det foreslåtte verneområdet.

Statsforvalterens kommentarer: Statsforvalteren har i utarbeidelsen av verneforslagene benyttet seg av informasjon om mineralske ressurser som ligger tilgjengelig i åpne kartløsninger. Statsforvalteren viser dessuten til at hensynet til mineralressurser blir ivaretatt i vernesaker på vanlig måte i slike saker, og på tilsvarende måte som andre samfunnsinteresser, gjennom de offentlige høringsprosessene slik disse er lovpålagt i naturmangfoldloven, forvaltningsloven og utredningsinstruksen. Statsforvalteren har i forbindelse med denne verneprosessen også valgt å sende melding om oppstart til enkelte sentrale/nasjonale høringsinstanser som antas å kunne ha spesielle interesser å ivareta innenfor de aktuelle områdene, herunder NB.

NVE opplyser om selskaper med områdekonsesjon i de respektive foreslåtte verneområdene og ber de selskapene uttale seg til høringen. Det gjelder Elvia AS og Vokks Nett AS. Elvia AS har en kraftlinje som blir berørt av verneforslaget Eriksrudtjernet. De skriver også at det ligger distribusjonsnett nært inntil grensene for Olberg og Kauserudtjernet, og ber om at standardbestemmelser for nettanlegg inkluderes i verneforskriftene. Kauserudtjernet ligger også nært dammen i Kauserudtjernet. Dammen driftes i forbindelse med vannforsyning og eies av Østre Toten kommune. NVE ber om at eieren orienteres om verneforslaget slik at de kan uttale seg om verneforslaget bør tilpasses for å ikke hindre vedlikehold, tilsyn og rehabilitering av dammen.

Det foreslåtte Sløtset naturreservat grenser til magasinet Slidrefjorden. Slidrefjorden reguleres i forbindelse med kraftproduksjon av kraftverket Fossheimfoss. Kraftverket eies av Oppland Energi Produksjon AS, mens Foreningen til Bægnavassdragets regulering har konsesjon til reguleringen av Slidrefjorden. De gjør oppmerksom på at vern ned til høyeste regulerte vannstand (HRV) vil begrense muligheter for økning av HRV i framtiden. NVE kjenner ikke noen konkrete planer om endring av HRV. Det ligger mye infrastruktur med boliger, nettanlegg og veier nært Slidrefjorden. Øvre delen av Slidrefjorden er fredet. NVE derfor ser som lite sannsynlig at det vil bli aktuelt med økning av HRV i framtiden. De ber Fylkesmannen om å ta kontakt med både Oppland Energi Produksjon og Foreningen til Bægnavassdragets regulering slik at de kan uttale seg om verneforslaget kommer i konflikt med drift av reguleringsmagasinet, om erstatninger gitt tidligere til grunneiere og vurdere hvorvidt det er aktuelt med heving av HRV i fremtiden. De oppfordrer selskapene til å uttale seg om verneforslaget. I forbindelse med flere tidligere verneforslag som grenser til HRV, for eksempel Sandvik naturreservat i Fyresdal kommune, har NVE opplevd at grunneierne ble kompensert opptil en meter over HRV for erosjon, nødvendig hogst og rydding i forbindelse med reguleringen og varierende flomvannstander. De oppfordrer Fylkesmannen om å be skogeieren til Sløtset naturreservat om å opplyse om det er noen privatrettslige forhold i det foreslåtte verneområdet, som vil kunne få betydning for vernet før verneområdet blir sendt på høring. Det inkluderer opplysninger som skogeieren allerede har fått eller får utbetalt erstatninger i det foreslåtte verneområdet i henhold til skjønnsavgjørelser eller avtaler.

Statsforvalterens kommentarer: Vi har kjennskap til de kraftinstallasjonene som nevnes i NVEs uttalelse, og har tatt hensyn til disse i forslagene til verneforskrifter. Vi har nå satt inn alle områdekonsesjonærer på adresselista for høringen i tillegg til de som har kraftverk og magasiner som blir berørt. Vi har følgende kommentarer til enkeltområder:

- Eriksrudtjernet: Det er her tatt inn standard bestemmelser i verneforskriften som ivaretar hensynet til drift, vedlikehold og oppgradering av kraftledningen gjennom området.
- Kausertjernet: Her grenser verneforslaget inn til en kraftledning i sør. Det er tatt inn bestemmelser i verneforskriften som ivaretar drift og vedlikehold, men siden kraftledningen ligger inntil og ikke innenfor verneforslaget, er det ikke tatt med bestemmelser som hjemler oppgradering eller fornyelse. Slike fysiske tiltak kan skje utenfor verneområdet. Motorisert ferdsel til slike tiltak/formål er likevel tatt inn i utkast til verneforskrift. Den aktuelle demningen ligger i grensa til verneforslaget. Verneforslaget vil bli sendt på høring til Østre Toten kommune. Det er tatt inn bestemmelser i utkast til verneforskrift som hjemler vedlikehold av demningen i tillegg til nødvendig opprusting av denne og motorisert ferdsel i forbindelse med slike arbeider.
- Olberg: Her grenser verneforslaget inn til en kraftledning i sør. Det er tatt inn bestemmelser i verneforskriften som ivaretar drift og vedlikehold, men siden kraftledningen ligger inntil og ikke innenfor verneforslaget, er det ikke tatt med bestemmelser som hjemler oppgradering eller fornyelse. Slike fysiske tiltak kan skje utenfor verneområdet. Motorisert ferdsel til slike tiltak/formål er likevel tatt inn i utkast til verneforskrift.
- Sløtet: Grensa for verneforslaget er foreslått å ligge ned til HRV i kraftmagasinet Slidrefjorden. Oppland Energi Produksjon og Foreningen til Bægnavassdragets regulering vil få verneforslaget på høring. I høringsperioden vil Statsforvalteren i samråd med Viken Skog SA avklare med skogeierne om det er noen privatrettslige forhold i det foreslåtte verneområdet som vil kunne få betydning for vernet.

Eidsiva Energi AS (EN) opplyser om eksisterende kraftinstallasjoner i de foreslåtte verneområdene. Eriksrudtjernet har nettanlegg som blir berørt av verneforslagene. I Eriksrudtjernet går det en 22 kV høyspentlinje gjennom det foreslåtte verneområdet. EN er avhengig av normal drift og vedlikeholdsarbeid i tillegg til evt. feilretting. Dette er en noe eldre linje, så på et tidspunkt vil denne antagelig bli reinvestert.

Statsforvalterens kommentarer: Vi viser til kommentaren ovenfor om Eriksrudtjernet.

Nohr Skytterlag har virksomhet innenfor Eriksrudtjernet. Banen er fra 1882, den er på 100 meter og består av skytterhus og målskiver. De skriver at det er viktig at vernet av området ikke fører til ulemper i forhold til dagens situasjon. Dette gjelder både den ukentlige aktiviteten og framtidig vedlikehold av anlegget. De ønsker at vernegrensa justeres noe for å ikke inkludere parkeringsplassen for brukerne av skytebanen. De ønsker at paragraf 4 i verneforskriften blir lydende slik: *Vedlikehold av traktorveger, skytebaneanlegg (herunder pålegg om utbedringer pålagt av politiet, Det frivillige Skyttervesen eller annen relevant myndighet), gapahuk, badeplass, demning ved utløpet av Eriksrudtjernet, klopper/bruer*

og andre eksisterende anlegg og innretninger i henhold til tilstand på vernetidspunktet. Traktorvegene som kan vedlikeholdes, er avmerket på vernekartet. De ønsker også at motorisert ferdsel ifbm atkomst til skytebanen flyttes inn under § 6 som et generelt unntak fra ferdselsbestemmelsene.

Statsforvalterens kommentarer: Grensa er justert slik at parkeringsplassen som benyttes av skytebanen, ligger utenfor verneforslaget. Ordinært vedlikehold av anlegget og motorisert ferdsel på traktorveg i området til dette vedlikeholdet er gitt et generelt unntak i § 4 i verneforskriften. Dette gjelder også vedlikehold av eksisterende traktorveger i området, herunder den traktorvegen som benyttes av skytterlaget i forbindelse med vedlikehold og mulige utbedringer av anlegget. Nødvendige utbedringer av skytebaneanlegget etter f.eks. pålegg om dette og motorisert ferdsel i den forbindelse er hjemlet under § 7 i verneforskriften. Når dette er underlagt søknadsplikt, er det primært for å ha den nødvendige dialogen med tiltakshaver om hvordan et slikt tiltak skal gjennomføres. Det kan her evt. gis flerårige tillatelser.

Forsvarsbygg ber om at det tas inn nødvendige unntaksbestemmelser for militær operativ virksomhet og landing og start med Forsvarets luftfartøy i forskriftene.

Statsforvalterens kommentarer: Vi har hatt inn standardbestemmelser knyttet til militær operativ virksomhet og start og landing med Forsvarets luftfartøy i forslagene til verneforskrift.

Landbruksdirektoratet sier at det må fremgå av høringsdokumentet hvordan områdene benyttes i landbrukssammenheng. Dersom det er landbrukshensyn i områdene som ikke ivaretas i utkast til forskrift, ber dem om at dette begrunnes. Ellers bør alle landbruksrelevante bestemmelser tas inn i forskriftene.

Statsforvalterens kommentarer: I dialog med grunneierne har vi avklart hvordan områdene benyttes i landbrukssammenheng i dag. Vi har også kommentert dette i områdebeskrivelsene nedenfor. Alle standardbestemmelser knyttet til landbruk er tatt inn i de foreslåtte forskriftene, og der hvor det er landbruksveier er det tatt ekstra hensyn til disse i forskriftene.

Naturvernforbundet i Oppland mener det er viktig å ikke bruke for mye penger på marginale områder med lite biologisk mangfold og at midlene som stilles til rådighet aktivt søker å øke skogvernets representativitet. Olberg: avgrensningen av området virker å være god da det aller meste av eldre sammenhengende skog på eiendommene som har tilbudt skog til vern i området, virker være inkludert i verneforslaget. Viktig område å verne på grunn av hekkelokalitet for rovfugl. Sløtet: avgrensningen i sørøst kunne trolig med fordel utvides litt, slik at hele naturtypelokaliteten Gråbeindalen Ø inkluderes. Kauserudtjernet: avgrensningen virker etter det vi ser å være god da den i praksis inkluderer to naturtypelokaliteter. I vest finnes en mindre del på tilstøtende eiendom. Om dette arealet også kunne bli inkludert, ville det trolig være en fordel.

Statsforvalterens kommentarer: Prioriteringen av områder for frivillig vern blir gjennomført etter retningslinjer fra bl.a. Miljødirektoratet og mangelanalysen for skogvernet. Vi har følgende kommentarer til enkeltområder:

- Kauserudtjernet: Vi har en dialog med grunneier vest for verneforslaget. Det er derfor mulig at det vil kunne bli en utvidelse av verneforslaget/verneområdet seinere.
- Olberg: I området hekker det rovfugl som er sårbar for forstyrrelse under hekketida. Det er derfor i utkast til verneforskrift tatt inn en bestemmelse om at teltleirer er forbudt i tillegg til større arrangementer.
- Sløtet: Hele naturtypelokaliteten Gråbeindalen Ø er ikke med i verneforslaget fordi det aktuelle arealet ikke er en del av tilbudet fra grunneier.

Norsk Ornitologisk Forening avd. Oppland er positive til fortsatt økt barskogvern i Innlandet fylke. En lang rekke arter på den norske rødlista er truet av bl.a. moderne skogbruk. Skogvern vil bidra positivt for å begrense tapet av biologisk mangfold, samtidig som barskogreservatene benyttes til friluftsliv og rekreasjon. Vår forening vil i denne sammenheng påpeke at det innenfor grenseforslaget for Olberg naturreservat ligger en hekkeplass for kongeørn. Hensynet til denne arten må ivaretas i verneplanprosessen og i en eventuell forvaltning av verneområdet.

Statsforvalterens kommentarer: Det er viktig at denne type kunnskap blir benyttet i forvaltningen av et eventuelt verneområde. Ellers viser vi til vår kommentar ovenfor til innspillet fra Naturvernforbundet i Oppland til verneforslag for Olberg.

Innlandet fylkeskommune viser til at det innenfor verneforslaget for Eriksrudtjernet ligger to sentrale og nasjonalt verneverdige kulturmiljøer, gården Stenberg og et kalksteinsbrudd som trolig går tilbake til middelalder. Fylkeskommunen varslet i brev 6. juni 2019 om oppstart av fredning etter kulturminneloven av Stenberg, som berører deler av området som inngår i området for frivillig vern av skog. Arbeidet med fredningen er gjort kjent både i forkant, da Fylkesmannen ble invitert til møte 18. januar 2019, og er kunngjort i lokale aviser. Det ble gjennomført felles møte og befaring med eierne, Fylkesmannen og kommunen den 22. mai 2019 der temaet var frivillig vern av skog og fredning etter kulturminneloven. Fylkeskommunen er kjent med at verneforslaget skal sendes på høring vinteren 2021, men ser det som viktig å komme med noen innspill for å sikre at de kulturhistoriske verdiene ivaretas. Området som det arbeides med avtale om frivillig vern av skog berører deler av området hvor fylkeskommunen har varslet fredning etter kulturminneloven. Fredningen av Stenberg har som mål å sikre hele eiendommen, med den avgrensingen den hadde på Weidemanns tid. I fredningen inngår derfor også skogområdene. Så lenge fredningsprosessen pågår, håndteres området som om det var fredet etter kulturminneloven. Fylkeskommunen kan ikke se at det er noen konflikt mellom en fredning etter kulturminneloven og et frivillig vern av skog, og mener at begge prosesser bør kunne gå parallelt. Fylkeskommunen har sett utkast til skjøtselsnotat for området, og kan ikke se at det er konflikt med den bruken området hadde på 1800-tallet og ønsket om museal drift. De mener likevel det ikke bør brennes hogstavfall innenfor Stenberg sitt område. Fylkeskommunen har videre innspill om gammelt vegfar/sti og rydding av vegetasjon langs denne, markberedning, grøfing og Slepbecken gjennom området. Fylkeskommunen ønsker å ta kulturminnene og de historiske kvalitetene på Stenberg inn i verneformålet for naturreservatet. Videre påpeker Fylkeskommunen at i steinbruddet i østenden av Eriksrudtjernet, er det tatt ut kalkstein trolig siden middelalderen og helt fram til 1900-tallet. Trolig ble det hentet stein til Hoff kirke her i middelalderen. Er dette tilfelle, er deler av bruddet å anse som automatisk fredet etter lov om kulturminner §§ 4 og 6.

Bruddstedet er ikke endelig avgrenset. Det er behov for en detaljert registrering i felt. Denne er planlagt våren 2021. Til bruddstedene hører flere veger, noen av disse vegfarene har trolig vært benyttet til å frakte stein siden middelalderen. I området hvor fylkeskommunen antar den eldste og antatt fredete delen ligger, er det i utkast til skjøtselsnotat ikke lagt opp til skjøtsel. Det er godt forenlig med vernet av kulturminnene, men kan naturligvis få konsekvenser dersom man ønsker å tilrettelegge denne delen. Det bør innarbeides i skjøtselsplanen at deler av steinbruddet trolig er automatisk fredet. Fylkeskommunen oppsummerer med at innenfor området ligger kulturmiljøer med nasjonal verneverdi; amtmannsgården Stenberg og steinbrudd som trolig har vært i bruk siden middelalderen. Fylkeskommunen kan ikke se at det er konflikt mellom å ivareta både kulturmiljøet og et frivillig vern av skog etter naturmangfoldloven. Ettersom skogen og kulturminnene i skogen var en viktig del av Stenberg, har fylkeskommunen fortsatt som mål å frede Stenberg etter lov om kulturminner §§ 15 og 19. Bestemmelsene til kulturminnefredningen og naturreservatet må derfor samkjøres.

Statsforvalterens kommentarer. Statsforvalteren er godt kjent med de store, nasjonale kulturverdiene knyttet til Stenberg og forslaget om fredning av dette. Det er tidligere gjennomført møte med fylkeskommunen og møter og befaringer med grunneier, Stiftelsen Toten Økomuseum og Historielag, og Mjøsmuseet om dette. Vi ser også fram til å få avklart nærmere verneverdiene knyttet til kalksteinsbruddet i området. I den dialogen vi har hatt til nå, er det enighet om at det må utarbeides en helhetlig plan for Stenberg som inkluderer tiltak/skjøtsel av skogen. Den delen av skogen på Stenberg som omfattes av dette verneforslaget for Eriksrudtjernet vil da bli forvaltet og skjøttet som en del av et naturreservat der skjøtselen blir lagt opp til slik den museale driften var tenkt etter kulturminneloven for området, jf. utkast til skjøtselsnotat. Dette notatet må for øvrig bearbeides nærmere bl.a. i samråd med fylkeskommunen, grunneier og andre etter et evt. vernevedtak etter naturmangfoldloven. De arealer som ikke omfattes av vern etter naturmangfoldloven vil da kunne fredes etter kulturminneloven. Vern av det aktuelle skogarealet etter naturmangfoldloven vil etter all sannsynlighet være fordelaktig for grunneier og den fortsatte driften av Stenberg samtidig som kulturminnene knyttet til denne skogen vil bli ivaretatt gjennom forvaltningen av naturreservatet. Det vises her bl.a. til eksisterende nøkkelbiotoper/MIS-figurer på eiendommen, erstatningsreglene etter naturmangfoldloven og naturvernforvaltningens ansvar for skjøtselen av verneområdet. Forvaltningen av naturreservatet må selvsagt skje i et nært samarbeid med kulturvernmyndighetene og grunneier. Vi vil også tillegge at kulturminneloven fortsatt vil gjelde innenfor et naturreservat selv om det aktuelle skogarealet ikke blir en del av en fredning etter kulturminneloven. I arbeidet med verneforslaget er det ved avgrensingen av dette tatt hensyn til den aktive skjøtselen av kulturminnene på Stenberg. Urørthetskriteriet av skogen er ikke veldig viktig som verneformål i denne aktuelle kalkskogen. Det er derimot viktig å gjenskape og utvikle skogskjøtselen og beite i området. Verneverdiene knyttet til kalkskogen og kalkbarskogssoppene vil derfor kreve en vedvarende skjøtsel. Denne skjøtselen samsvarer godt med den planlagte museale driften på Stenberg. Ytterligere tilpasning til en slik drift kan skje i et samarbeid mellom de involverte, jf. også det foreliggende innspillet fra fylkeskommunen. Statsforvalteren planlegger et møte med fylkeskommunen under høringen for nærmere å drøfte samordningen mellom vern etter naturmangfoldloven og fredning etter kulturminneloven.

Saksbehandling

Foreliggende forslag til verneområder er utarbeidet på bakgrunn av drøftinger og forhandlinger med grunneierne, øvrige mottatte innspill fra blant annet oppstartmelding (jf. uttalelsene over) og de naturfaglige registreringene. De berørte kommunene har fått melding om oppstart.

Det er utarbeidet egne verneforskrifter tilpasset hvert enkelt område. Disse verneforskriftene og en mer presis avgrensning av områdene vil være gjenstand for drøftinger med grunneierne under høring.

I naturreservatene vil hele økosystemet bli fredet, det vil si alle planter og dyr og de økologiske prosessene i området. Alle inngrep i området vil i utgangspunktet være forbudt inkludert skogsdrift og motorferdsel. Beiting, jakt, fiske og sanking av bær og sopp vil fortsatt være tillatt. Verneforskriftene kan eventuelt tilpasses ytterligere etter høring. Det er derfor viktig at høringsinstansene ser på verneforskriften for det enkelte område.

Statsforvalteren i Innlandet har ansvaret for denne felles lokale og sentrale høringa. Denne høringsprosessen vil gi alle aktuelle parter mulighet til å komme med sine synspunkter på det foreliggende utkastet til verneplanen. Alle uttalelser vil bli lagt ved saken helt til sluttbehandlingen i Regjeringen.

I etterkant av høringen kan Statsforvalteren gjøre eventuelle justeringer av verneforslagene på bakgrunn av høring. Deretter sender Statsforvalteren verneplanen med sin tilråding til Miljødirektoratet som så gir sin tilråding til Klima- og miljødepartementet (KLD). KLD gjennomgår direktoratets anbefaling og legger endelig forslag til verneplan fram for Regjeringen. Vernevedtak fattes som kongelig resolusjon i statsråd.

Verneplanens omfang

Gjennom dette dokumentet høres det i alt ca. 2320 dekar hvorav ca. 2020 dekar er produktiv skog, se tabellen nedenfor.

Område	Kommune	Totalareal (daa)	Areal produktiv skog (daa)	Skogareal (daa)	Moh.	Verneverdi
Lønnsåsen	Nord-Odal	319	319	319	200-350	*
Holstadlia	Ringsaker	68	68	68	305-400	*/**
Steinøya	Stor-Elvdal	45	28	28	235-240	*
Olberg	Vestre Slidre	1391	1134	1134	580-987	**
Sløtet	Vestre Slidre	60	60	60	364-405	3

Eikersrudtjernet	Vestre Toten	228	201	201	400-450	3 (4)
Kauserudtjernet	Vestre Toten	209	209	209	420-450	3

Høring

Verneforslagene sendes med dette på høring. Alle som måtte ønske det, kan komme med innspill og merknader til forslagene. Statsforvalteren ber spesielt om synspunkter på følgende:

- Eventuelle konflikter med andre interesser. Vi ber om at eventuelle konflikter beskrives mest mulig konkret, for eksempel hvilken del av området det særlig er knyttet konflikt til, og hvilke justeringer av bestemmelser i verneforskriften som vil være nødvendig for å løse eller redusere konflikten.
- Avgrensing av de aktuelle områdene.
- Synspunkter på verneforskriften og eventuelle merknader til spesielle forhold i det enkelte område. Også her ber vi om mest mulig konkrete opplysninger og forslag til mulige løsninger.
- Om det er behov for skjøtsel og tiltak, samt innspill til forvaltningen av områdene.
- Eventuelle feil i høringsutkastet.

Frist for å avgi uttalelse settes til **12. mars 2021**. Dere alle høringsdokumenter på vår hjemmeside www.statsforvalteren.no/Innlandet i tillegg til at alle avgrensinger er tilgjengelige i databasen Naturbase: www.kart.naturbase.no.

Eventuelle uttalelser sendes:

Statsforvalteren i Innlandet,

Postboks 987,

2604 Lillehammer

eller på e-post til: sfinpost@statsforvalteren.no.

Områdebeskrivelser med forslag til verneforskrift og kart

Lønnsåsen

Kommune: Nord-Odal

Verneverdi: *

Areal: 319 dekar

Berørte eiendommer: 37/1, 37/4, 37/6, 37/7, 37/8, 37/9 og 37/11.

Områdebeskrivelse og naturverdier

Lønnsåsen er et skogkledt berg ca. 2,5 km øst for Sand i Nord-Odal kommune. Skogen består i hovedsak av gammel furu- og granskog, og det finnes rikelig med død ved i området. Boniteten er middels-høy og området ligger i sørboreal vegetasjonssone. Det er registrert arter som for eksempel rosenkjuke (NT), svartsonekjuke (NT) og rynkeskinn (NT), gul snyltekjuke (VU) og gubbeskjegg (NT) her, i tillegg til signalartene duftskinn, lungenever, svart trompetsopp og gammelgranlav. Det er potensiale for å finne flere arter knyttet til død ved. Området er også viktig for rovfugl og annet vilt.

Verneformål

Formålet med naturreservatet er å bevare et område som representerer en bestemt type natur i form av gammel barskog. Området er rikt på død ved og er dermed viktig for flere sjeldne og trua arter av vedboende sopp og lav.

Det er en målsetting å beholde verneverdiene i mest mulig urørt tilstand, og eventuelt videreutvikle dem.

Andre interesser og inngrep

Ingen kjente landbrukstilknyttede aktiviteter i området bortsett fra skogbruk. Det går en sti gjennom området og det er satt opp turkasser på toppen av berget. Der er det også en gammel mur som brukes som bål plass i dag. Den stående kubikkmassen innenfor verneforslaget er på ca. 9825 m³.

Planstatus

I kommuneplanen for Nord-Odal kommune 2006 – 2018 ligger området i et landbruks-, natur- og friluftsområde (LNF-område).

Merknader

Av arronderingsmessige årsaker er det tatt med noen små ungskogspartier i nord og sør.

Forskrift

Forskrift om vern av Lønnsåsen naturreservat, Nord-Odal kommune, Innlandet

Fastsatt ved kongelig resolusjon [dato] med hjemmel i lov 19. juni 2009 nr. 100 om forvaltning av naturens mangfold (naturmangfoldloven) § 34, jf. § 37 og § 62. Fremmet av Klima- og miljødepartementet.

§ 1. (formål)

Formålet med naturreservatet er å bevare et område som representerer en bestemt type natur i form av gammel barskog. Området er rikt på død ved og er dermed viktig for flere sjeldne og trua arter av vedboende sopp og lav.

Det er en målsetting å beholde verneverdiene i mest mulig urørt tilstand, og eventuelt videreutvikle dem.

§ 2. (geografisk avgrensning)

Naturreservatet berører følgende gnr./bnr.: Nord-Odal kommune: 37/1, 37/4, 37/6, 37/7, 37/8, 37/9 og 37/11.

Naturreservatet dekker et totalareal på ca. 320 daa. Grensene for naturreservatet går fram av kart datert Klima- og miljødepartementet [*dato*]. De nøyaktige grensene for naturreservatet skal avmerkes i marka. Knekkpunktene skal koordinatfestes.

Verneforskriften med kart oppbevares i Nord-Odal kommune, hos Statsforvalteren i Innlandet, i Miljødirektoratet og i Klima- og miljødepartementet.

§ 3. (vernebestemmelser)

I naturreservatet må ingen foreta seg noe som forringer verneverdiene angitt i verneformålet.

I naturreservatet gjelder følgende vernebestemmelser:

- a. Vegetasjonen, herunder døde busker og trær, er vernet mot skade og ødeleggelse. Det er forbudt å fjerne planter og sopp inkludert lav eller deler av disse fra reservatet. Planting eller såing av trær og annen vegetasjon er forbudt.
- b. Dyrelivet, herunder reirplasser og hiområder, er vernet mot skade, ødeleggelse og unødig forstyrrelse. Utsetting av dyr er forbudt.
- c. Det må ikke iverksettes tiltak som kan endre naturmiljøet, som f.eks. oppføring av bygninger, anlegg, gjerder, eller andre varige eller midlertidige innretninger, parkering av campingvogner, brakker e.l., framføring av luftledninger, jordkabler og kloakkledninger, bygging av veier, drenering og annen form for tørrlegging, uttak, oppfylling og lagring av masse, utslipp av kloakk eller annen form for forurensning, henleggelse av avfall, gjødsling, kalking og bruk av kjemiske bekjempingsmidler. Forsøpling er forbudt. Opplistingen av tiltak er ikke uttømmende.
- d. Bruk av naturreservatet til større arrangementer er forbudt.

§ 4. (generelle unntak fra vernebestemmelsene)

Vernebestemmelsene i § 3 annet ledd er ikke til hinder for:

- a. Sanking av bær og matsopp.
- b. Jakt, fangst i samsvar med gjeldende lovverk.
- c. Felling av store rovdyr i samsvar med gjeldende lovverk.

- d. Rydding og vedlikehold av eksisterende stier i henhold til standard på vernetidspunktet, dvs. fjerning av greiner og nedfall over stien, samt vedlikehold av skilting og merking.
- e. Beiting.
- f. Utsetting av saltsteiner.
- g. Bålbrenning med tørrkvist fra bakken eller medbrakt ved i samsvar med gjeldende lovverk.
- h. Oppsetting av midlertidige mobile jakttårn for storviltjakt og forsiktig rydding av kvist og småbusker i skuddfeltet.

§ 5. (regulering av ferdsel)

All ferdsel skal skje varsomt og ta hensyn til vegetasjon, dyreliv og kulturminner.

I naturreservatet gjelder følgende bestemmelser om ferdsel:

- a. Motorisert ferdsel til lands er forbudt, herunder landing og start med luftfartøy.
- b. Sykling, ridning og bruk av hest er forbudt, utenom eksisterende stier.

§ 6. (generelle unntak fra ferdselsbestemmelsene)

Ferdselsbestemmelsene i § 5 er ikke til hinder for gjennomføring av militær operativ virksomhet og tiltak i forbindelse med ambulanse-, politi-, brannvern-, rednings- og oppsynsvirksomhet, samt gjennomføring av skjøtsels- og forvaltningsoppgaver som er bestemt av forvaltningsmyndigheten. Unntaket gjelder ikke øvingsvirksomhet.

Ferdselsbestemmelsene i § 5 annet ledd er ikke til hinder for:

- a. Nødvendig motorferdsel for uttransport av syke og skadde bufe. Kjøretøy som benyttes skal være skånsomt mot markoverflaten. Det skal gis melding til ansvarlig oppsyn for verneområdet i forkant av kjøring.
- b. Nødvendig uttransport av felt elg, hjort, villsvin og bjørn med lett beltekjøretøy som ikke setter varige spor i terrenget.
- c. Landing og start med Forsvarets luftfartøy.

§ 7. (spesifiserte dispensasjonsbestemmelser)

Forvaltningsmyndigheten kan etter søknad gi dispensasjon til:

- a. Istandsetting og vedlikehold og skjøtsel av kulturminner.
- b. Tiltak i forbindelse med forvaltning av vilt og fisk.
- c. Avgrenset bruk av reservatet for aktiviteter nevnt i § 3 d.
- d. Oppsetting og vedlikehold av gjerder.
- e. Nødvendig motorferdsel i forbindelse med aktiviteter etter § 4 d, f og § 7 a, c og d.

§ 8. (generelle dispensasjonsbestemmelser)

Forvaltningsmyndigheten kan gjøre unntak fra forskriften dersom det ikke strider mot vernevedtakets formål og ikke kan påvirke verneverdiene nevneverdig, eller dersom

sikkerhetshensyn eller hensynet til vesentlige samfunnsinteresser gjør det nødvendig, jf. naturmangfoldloven § 48.

§ 9. (skjøtsel)

Forvaltningsmyndigheten, eller den forvaltningsmyndigheten bestemmer, kan iverksette tiltak for å opprettholde eller oppnå den natur- eller kulturtilstand som er formålet med vernet, jf. naturmangfoldloven § 47.

§ 10. (forvaltningsplan)

Det kan utarbeides forvaltningsplan med nærmere retningslinjer for forvaltning av naturreservatet. Forvaltningsplanen kan inneholde nærmere retningslinjer for gjennomføring av skjøtsel.

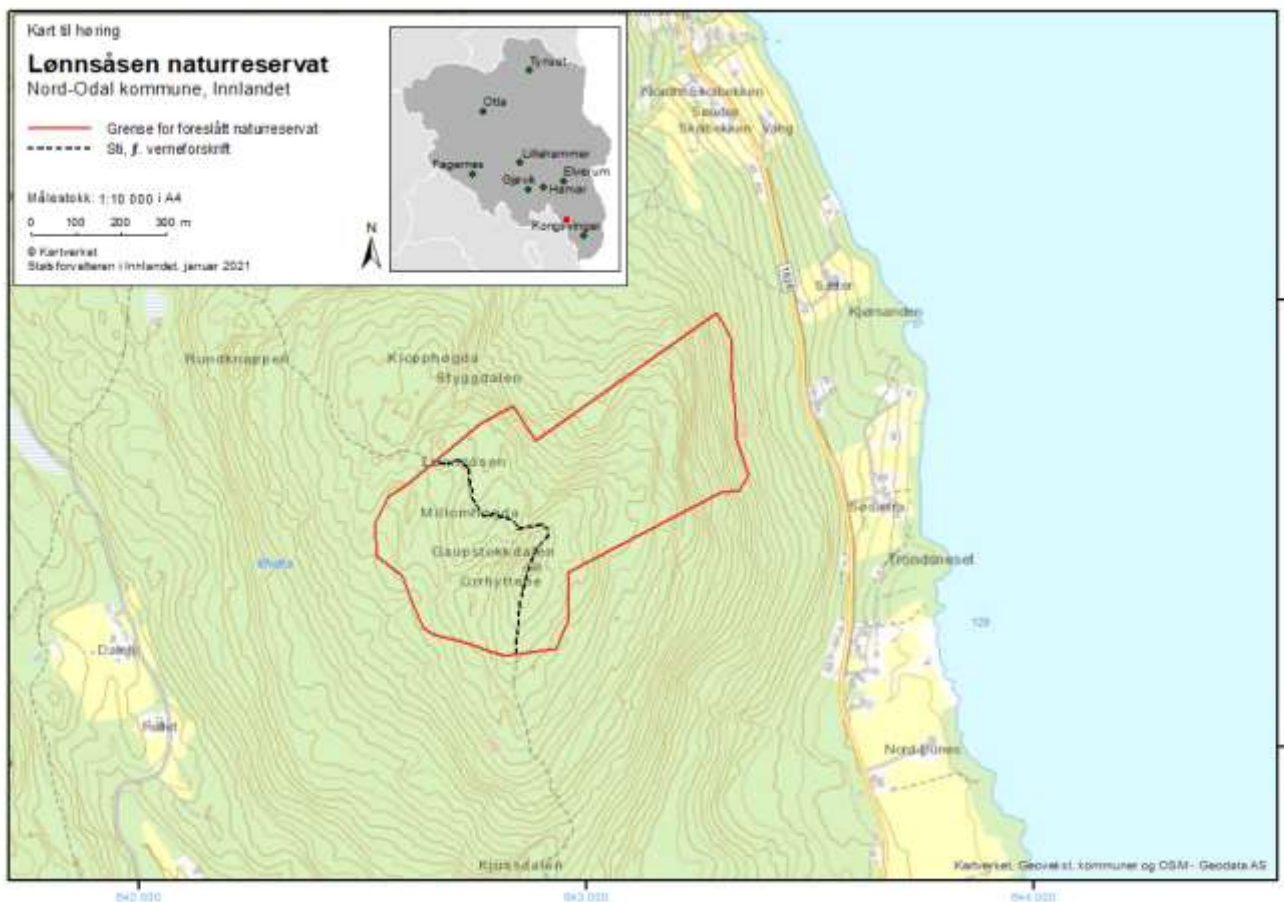
§ 11. (forvaltningsmyndighet)

Miljødirektoratet fastsetter hvem som skal ha forvaltningsmyndighet etter denne forskriften.

§ 12. (ikrafttredelse)

Denne forskriften trer i kraft straks.

Kart

Holstadlia

Kommune: Ringsaker

Verneverdi: */**

Areal: 68 dekar

Berørte eiendommer: 780/1

Områdebeskrivelse og naturverdier

Holstadlia er ei bratt, skogkledd li som ligger ca. 2 km nord for Bjørge i Ringsaker kommune. Området er ca. 70 dekar stort og består i hovedsak av gammel granskog med innslag av løvtrær som for eksempel bjørk, selje, ask, lønn, gråor og osp. Boniteten er svært høy og området ligger i sørboreal vegetasjonssone. Holstadlia grenser til Flagstadelva og har derfor høy luftfuktighet og delvis flompåvirket skog nærmest elva. Berggrunnen er kalkrik og derfor er bakkevegetasjonen rik. Arter som for eksempel gubbeskjegg (NT), sprikeskjegg (NT), strutseving, blåveis, krossved, maigull, lerkespore, grønnsko (NT), huldregras (NT) og bekkekarse vokser her. Siden området er veldig bratt, og berggrunnen lett forvitrelig med mye leire, er det en stor mengde død ved i ulike nedbrytningsstadier og av ulike treslag. Det er samlet inn en del vedsopp for artsbestemmelse, men rapporten er per dags dato ikke helt ferdig.

Verneformål

Formålet med naturreservatet er å bevare et område som representerer en bestemt type natur i form av gammel barskog. Området har store forekomster av død ved av forskjellige treslag og i ulike dimensjoner og nedbrytningsgrad, og er derfor viktig leveområde for blant annet vedboende sopp. Området er også rikt på løvtrær som for eksempel selje, ask, lønn, gråor og hegg.

Det er en målsetting å beholde verneverdiene i mest mulig urørt tilstand, og eventuelt videreutvikle dem.

Andre interesser og inngrep

Ingen kjente landbrukstilknyttede aktiviteter i området bortsett fra skogbruk. Den stående kubikkmassen innenfor verneforslaget er på ca. 3572 m³.

Planstatus

I kommuneplanen for Ringsaker kommune 2014 – 2025 ligger området i et landbruks-, natur- og friluftsområde samt reindrift (LNFR-område).

Merknader

Den naturfaglige rapporten for Holstadlia er per dags dato ikke ferdigstilt, men vi bli det før et eventuelt vernevedtak. Vi ønsker likevel å gå videre med verneprosessen siden området har gammelskog på svært høy bonitet og ligger i lavlandet hvor det ellers bedrives intensivt skogbruk.

Forskrift

Forskrift om vern av Holstadlia naturreservat, Ringsaker kommune, Innlandet

Fastsatt ved kongelig resolusjon [dato] med hjemmel i lov 19. juni 2009 nr. 100 om forvaltning av naturens mangfold (naturmangfoldloven) § 34, jf. § 37 og § 62. Fremmet av Klima- og miljødepartementet.

§ 1. (formål)

Formålet med naturreservatet er å bevare et område som representerer en bestemt type natur i form av gammel barskog. Området har store forekomster av død ved av forskjellige treslag og i ulike dimensjoner og nedbrytningsgrad, og er derfor viktig leveområde for blant annet vedboende sopp. Området er også rikt på løvtrær som for eksempel selje, ask, lønn, gråor og hegg.

Det er en målsetting å beholde verneverdiene i mest mulig urørt tilstand, og eventuelt videreutvikle dem.

§ 2. (geografisk avgrensning)

Naturreservatet berører følgende gnr./bnr.: Ringsaker kommune: 780/1

Naturreservatet dekker et totalareal på ca. 70 daa. Grensene for naturreservatet går fram av kart datert Klima- og miljødepartementet [dato]. De nøyaktige grensene for naturreservatet skal avmerkes i marka. Knekkpunktene skal koordinatfestes.

Verneforskriften med kart oppbevares i Ringsaker kommune, hos Statsforvalteren i Innlandet, i Miljødirektoratet og i Klima- og miljødepartementet.

§ 3. (vernebestemmelser)

I naturreservatet må ingen foreta seg noe som forringer verneverdiene angitt i verneformålet.

I naturreservatet gjelder følgende vernebestemmelser:

- a. Vegetasjonen, herunder døde busker og trær, er vernet mot skade og ødeleggelse. Det er forbudt å fjerne planter og sopp inkludert lav eller deler av disse fra reservatet. Planting eller såing av trær og annen vegetasjon er forbudt.
- b. Dyrelivet, herunder reirplasser og hiområder, er vernet mot skade, ødeleggelse og unødig forstyrrelse. Utsetting av dyr er forbudt.
- c. Det må ikke iverksettes tiltak som kan endre naturmiljøet, som f.eks. oppføring av bygninger, anlegg, gjerder, eller andre varige eller midlertidige innretninger, parkering av campingvogner, brakker e.l., framføring av luftledninger, jordkabler og kloakkledninger, bygging av veier, drenering og annen form for tørrlegging, uttak, oppfylling og lagring av masse, utslipp av kloakk eller annen form for forurensning, henleggelse av avfall, gjødsling, kalking og bruk av kjemiske bekjempingsmidler. Forsøpling er forbudt. Opplistingen av tiltak er ikke uttømmende.
- d. Bruk av naturreservatet til større arrangementer er forbudt.

§ 4. (generelle unntak fra vernebestemmelsene)

Vernebestemmelsene i § 3 annet ledd er ikke til hinder for:

- a. Sanking av bær og matsopp.
- b. Jakt, fangst og fiske i samsvar med gjeldende lowverk.
- c. Felling av store rovdyr i samsvar med gjeldende lowverk.
- d. Rydding og vedlikehold 8 meter fra senterlinje av traktorveg langs reservatsgrensa i vest.
- e. Beiting.
- f. Utsetting av saltsteiner.
- g. Bålbrenning med tørrkvist fra bakken eller medbrakt ved i samsvar med gjeldende lowverk.
- h. Oppsetting av midlertidige mobile jakttårn for storviltjakt.
- i. Forsiktig rydding av småbusker og kvist i forbindelse med storviltjakt.

§ 5. (regulering av ferdsel)

All ferdsel skal skje varsomt og ta hensyn til vegetasjon, dyreliv og kulturminner.

I naturreservatet gjelder følgende bestemmelser om ferdsel:

- a. Motorisert ferdsel til lands er forbudt, herunder landing og start med luftfartøy.
- b. Sykling, ridning og bruk av hest er forbudt, unntatt på eksisterende stier.

§ 6. (generelle unntak fra ferdselsbestemmelsene)

Ferdselsbestemmelsene i § 5 er ikke til hinder for gjennomføring av militær operativ virksomhet og tiltak i forbindelse med ambulanse-, politi-, brannvern-, rednings- og oppsynsvirksomhet, samt gjennomføring av skjøtsels- og forvaltningsoppgaver som er bestemt av forvaltningsmyndigheten. Unntaket gjelder ikke øvingsvirksomhet.

Ferdselsbestemmelsene i § 5 annet ledd er ikke til hinder for:

- a. Nødvendig motorferdsel for uttransport av syke og skadde bufe. Kjøretøy som benyttes skal være skånsomt mot markoverflaten. Det skal gis melding til ansvarlig oppsyn for verneområdet i forkant av kjøring.
- b. Nødvendig uttransport av felt elg og hjort med lett beltekjøretøy som ikke setter varige spor i terrenget.
- c. Landing og start med Forsvarets luftfartøy.

§ 7. (spesifiserte dispensasjonsbestemmelser)

Forvaltningsmyndigheten kan etter søknad gi dispensasjon til:

- a. Istandsetting og vedlikehold og skjøtsel av kulturminner.
- b. Tiltak i forbindelse med forvaltning av vilt og fisk.
- c. Merking og rydding av nye stier.

- d. Avgrenset bruk av reservatet for aktiviteter nevnt i § 3 d.
- e. Oppsetting og vedlikehold av gjerder.
- f. Nødvendig motorferdsel i forbindelse med aktiviteter etter § 7 b, c og e.

§ 8. (generelle dispensasjonsbestemmelser)

Forvaltningsmyndigheten kan gjøre unntak fra forskriften dersom det ikke strider mot vernevedtakets formål og ikke kan påvirke verneverdiene nevneverdig, eller dersom sikkerhetshensyn eller hensynet til vesentlige samfunnsinteresser gjør det nødvendig, jf. naturmangfoldloven § 48.

§ 9. (skjøtsel)

Forvaltningsmyndigheten, eller den forvaltningsmyndigheten bestemmer, kan iverksette tiltak for å opprettholde eller oppnå den natur- eller kulturtilstand som er formålet med vernet, jf. naturmangfoldloven § 47.

§ 10. (forvaltningsplan)

Det kan utarbeides forvaltningsplan med nærmere retningslinjer for forvaltning av naturreservatet. Forvaltningsplanen kan inneholde nærmere retningslinjer for gjennomføring av skjøtsel.

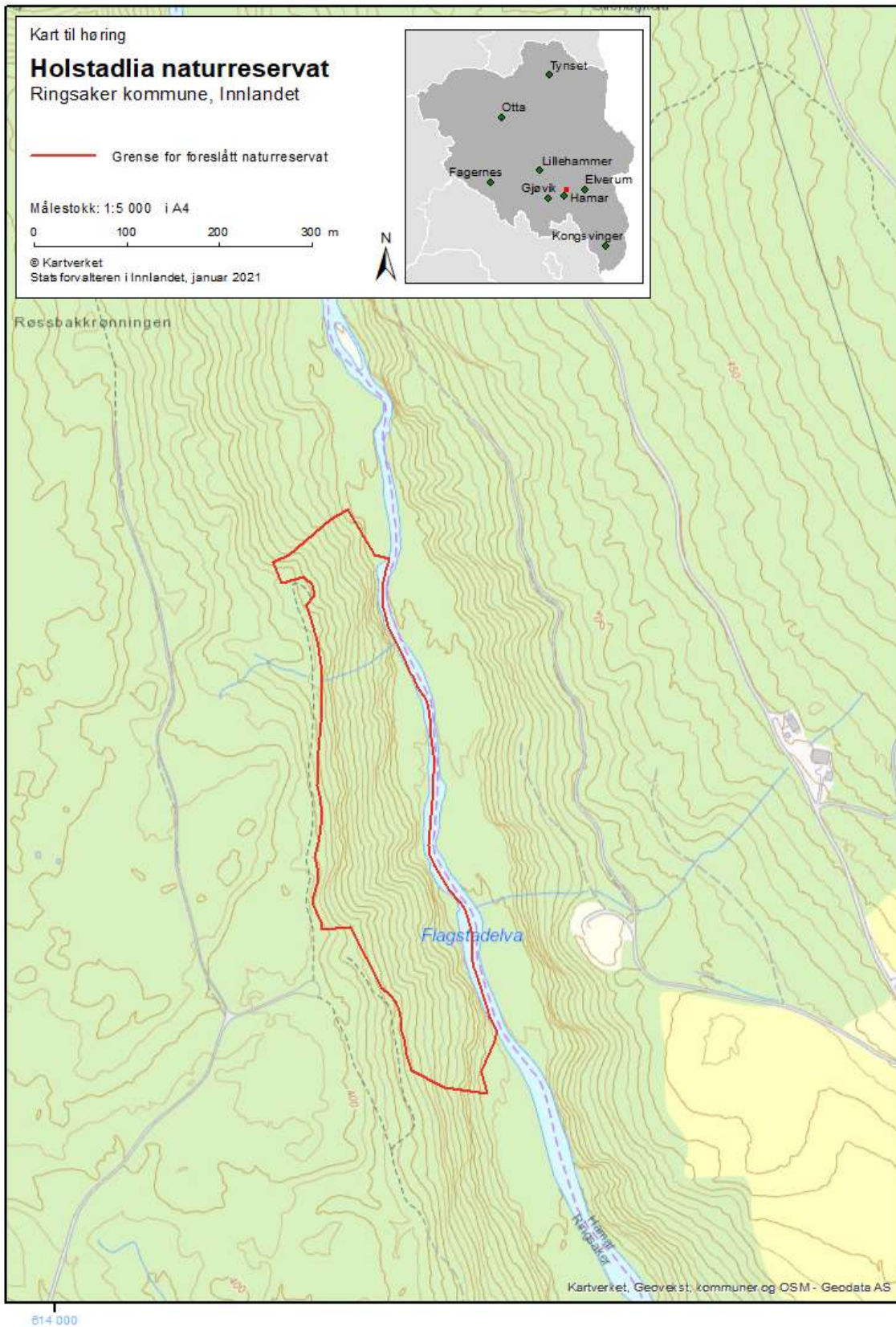
§ 11. (forvaltningsmyndighet)

Miljødirektoratet fastsetter hvem som skal ha forvaltningsmyndighet etter denne forskriften.

§ 12. (ikrafttredelse)

Denne forskriften trer i kraft straks.

Kart

Steinøya

Kommune: Stor-Elvdal kommune

Verneverdi: *

Areal: 45 dekar

Berørte eiendommer: 7/1

Områdebeskrivelse og naturverdier

Steinøya er ei lita, skogkledd øy i Glomma på ca. 28 dekar, som ligger ca. 2 km nord for Opphus i Stor-Elvdal kommune. Boniteten er god og området ligger i sørboreal vegetasjonssone. Øya har flomskogsmark (VU) og åpen flomfastmark (NT) i form av elveør, som begge er rødlistede naturtyper. Det er funnet tre rødlistearter her; doggpil (VU), mandelpil (NT) og huldregras (NT). Ellers der det notert over 60 karplanter på øya. Frem til slutten av 70-tallet har det blitt drevet jordbruk i midten av øya, men dette arealet er nå gjengrodd med skog. Skogen er derfor ikke særlig gammel, men vil vokse og dø raskt på grunn av den gode boniteten og flom. Øya blir jevnlig flompåvirket og løsmassene på øya flytter derfor på seg, selv om øya har forandret seg lite de siste 50 årene. Det er relativt tykt løsmassedekke noen steder, men det på andre steder er forsenkinger i løsmassene etter tidligere tiders flomløp. Siden vannstanden varierer og elva endrer fasong på øya, er det tatt med vannareal inn i avgrensingsforslaget slik at totalarealet som foreslås vernet er ca. 45 dekar.

Verneformål

Formålet med naturreservatet er å bevare et område som representerer en bestemt type natur i form av en flompåvirket skogbevokst øy i Glomma. Øya har partier med åpen flomfastmark og flomskogsmark med mandelpil og doggpil. Treslagsvariasjonen er stor, og det er registrert flere arter knyttet til flompåvirket skog.

Det er en målsetting å beholde verneverdiene i mest mulig urørt tilstand, og eventuelt videreutvikle dem.

Andre interesser og inngrep

Ingen kjente landbrukstilknyttede aktiviteter i området bortsett fra begrenset skogbruk. Området brukes av fiskere, og kanskje av padlere/badegjester i begrenset grad.

Planstatus

I kommuneplanen for Stor-Elvdal kommune 2003 – 2015 er inngår øya i «Vannareal for alment friluftsliv».

Merknader

Det finnes ei lita bu i midten av øya som er markert på vernekartet og nevnt i verneforskriften.

Forskrift

Forskrift om vern av Steinøya naturreservat, Stor-Elvdal kommune, Innlandet

Fastsatt ved kongelig resolusjon [dato] med hjemmel i lov 19. juni 2009 nr. 100 om forvaltning av naturens mangfold (naturmangfoldloven) § 34, jf. § 37 og § 62. Fremmet av Klima- og miljødepartementet.

§ 1. (formål)

Formålet med naturreservatet er å bevare et område som representerer en bestemt type natur i form av en flompåvirket skogbevakst øy i Glomma. Øya har partier med åpen flomfastmark og flomskogsmark med mandelpil og doggpil. Treslagsvariasjonen er stor, og det er registrert flere arter knyttet til flompåvirket skog.

Det er en målsetting å beholde verneverdiene i mest mulig urørt tilstand, og eventuelt videreutvikle dem.

§ 2. (geografisk avgrensning)

Naturreservatet berører følgende gnr./bnr.: Stor-Elvdal kommune: 7/1.

Naturreservatet dekker et totalareal på ca. 45 daa, hvorav ca. 30 dekar er landareal. Grensene for naturreservatet går fram av kart datert Klima- og miljødepartementet [dato]. De nøyaktige grensene for naturreservatet skal avmerkes i marka. Knekkpunktene skal koordinatfestes.

Verneforskriften med kart oppbevares i Stor-Elvdal kommune, hos Statsforvalteren i Innlandet, i Miljødirektoratet og i Klima- og miljødepartementet.

§ 3. (vernebestemmelser)

I naturreservatet må ingen foreta seg noe som forringer verneverdiene angitt i verneformålet.

I naturreservatet gjelder følgende vernebestemmelser:

- a. Vegetasjonen, herunder døde busker og trær, er vernet mot skade og ødeleggelse. Det er forbudt å fjerne planter og sopp inkludert lav eller deler av disse fra reservatet. Planting eller såing av trær og annen vegetasjon er forbudt.
- b. Dyrelivet, herunder reirplasser og hiområder, er vernet mot skade, ødeleggelse og unødig forstyrrelse. Utsetting av dyr er forbudt.
- c. Det må ikke iverksettes tiltak som kan endre naturmiljøet, som f.eks. oppføring av bygninger, anlegg, gjerder, eller andre varige eller midlertidige innretninger, parkering av campingvogner, brakker e.l., opplag av båter, framføring av luftledninger, jordkabler og kloakkledninger, bygging av veier, drenering og annen form for tørrlegging, uttak, oppfylling og lagring av masse, utslipp av kloakk eller annen form for forurensning, henleggelse av avfall, gjødsling, kalking og bruk av kjemiske bekjempingsmidler. Forsøpling er forbudt. Opplistingen av tiltak er ikke uttømmende.
- d. Bruk av naturreservatet til større arrangementer er forbudt.

§ 4. (generelle unntak fra vernebestemmelsene)

Vernebestemmelsene i § 3 annet ledd er ikke til hinder for:

- a. Sanking av bær og matsopp.
- b. Jakt, fangst og fiske i samsvar med gjeldende lovverk.
- c. Felling av store rovdyr i samsvar med gjeldende lovverk.
- d. Vedlikehold av eksisterende bu i henhold til standard på vernetidspunktet.
- e. Beiting.
- f. Utsetting av saltsteiner.
- g. Bålbrenning med tørrkvist fra bakken eller medbrakt ved i samsvar med gjeldende

§ 5. (regulering av ferdsel)

All ferdsel skal skje varsomt og ta hensyn til vegetasjon, dyreliv og kulturminner.

I naturreservatet gjelder følgende bestemmelser om ferdsel:

- a. Motorisert ferdsel til lands og til vanns er forbudt, herunder landing og start med luftfartøy.
- b. Sykling, ridning og bruk av hest er forbudt, utenom eksisterende stier.

§ 6. (generelle unntak fra ferdselsbestemmelsene)

Ferdselsbestemmelsene i § 5 er ikke til hinder for gjennomføring av militær operativ virksomhet og tiltak i forbindelse med ambulanse-, politi-, brannvern-, rednings- og oppsynsvirksomhet, samt gjennomføring av skjøtsels- og forvaltningsoppgaver som er bestemt av forvaltningsmyndigheten. Unntaket gjelder ikke øvingsvirksomhet.

Ferdselsbestemmelsene i § 5 annet ledd er ikke til hinder for:

- a. Nødvendig motorferdsel for uttransport av syke og skadde bufe. Kjøretøy som benyttes skal være skånsomt mot markoverflaten. Det skal gis melding til ansvarlig oppsyn for verneområdet i forkant av kjøring.
- b. Nødvendig uttransport av felt elg og hjort med lett beltekjøretøy som ikke setter varige spor i terrenget.
- c. Landing og start med Forsvarets luftfartøy.
- d. Motorisert ferdsel på vann.

§ 7. (spesifiserte dispensasjonsbestemmelser)

Forvaltningsmyndigheten kan etter søknad gi dispensasjon til:

- a. Istandsetting og vedlikehold og skjøtsel av kulturminner.
- b. Tiltak i forbindelse med forvaltning av vilt og fisk.
- c. Avgrenset bruk av reservatet for aktiviteter nevnt i § 3 d.
- d. Oppsetting og vedlikehold av gjerder.
- e. Nødvendig motorferdsel i forbindelse med aktiviteter etter § 4 d og § 7 a og d.

§ 8. (generelle dispensasjonsbestemmelser)

Forvaltningsmyndigheten kan gjøre unntak fra forskriften dersom det ikke strider mot vernevedtakets formål og ikke kan påvirke verneverdiene nevneverdig, eller dersom

sikkerhetshensyn eller hensynet til vesentlige samfunnsinteresser gjør det nødvendig, jf. naturmangfoldloven § 48.

§ 9. (skjøtsel)

Forvaltningsmyndigheten, eller den forvaltningsmyndigheten bestemmer, kan iverksette tiltak for å opprettholde eller oppnå den natur- eller kulturtilstand som er formålet med vernet, jf. naturmangfoldloven § 47.

§ 10. (forvaltningsplan)

Det kan utarbeides forvaltningsplan med nærmere retningslinjer for forvaltning av naturreservatet. Forvaltningsplanen kan inneholde nærmere retningslinjer for gjennomføring av skjøtsel.

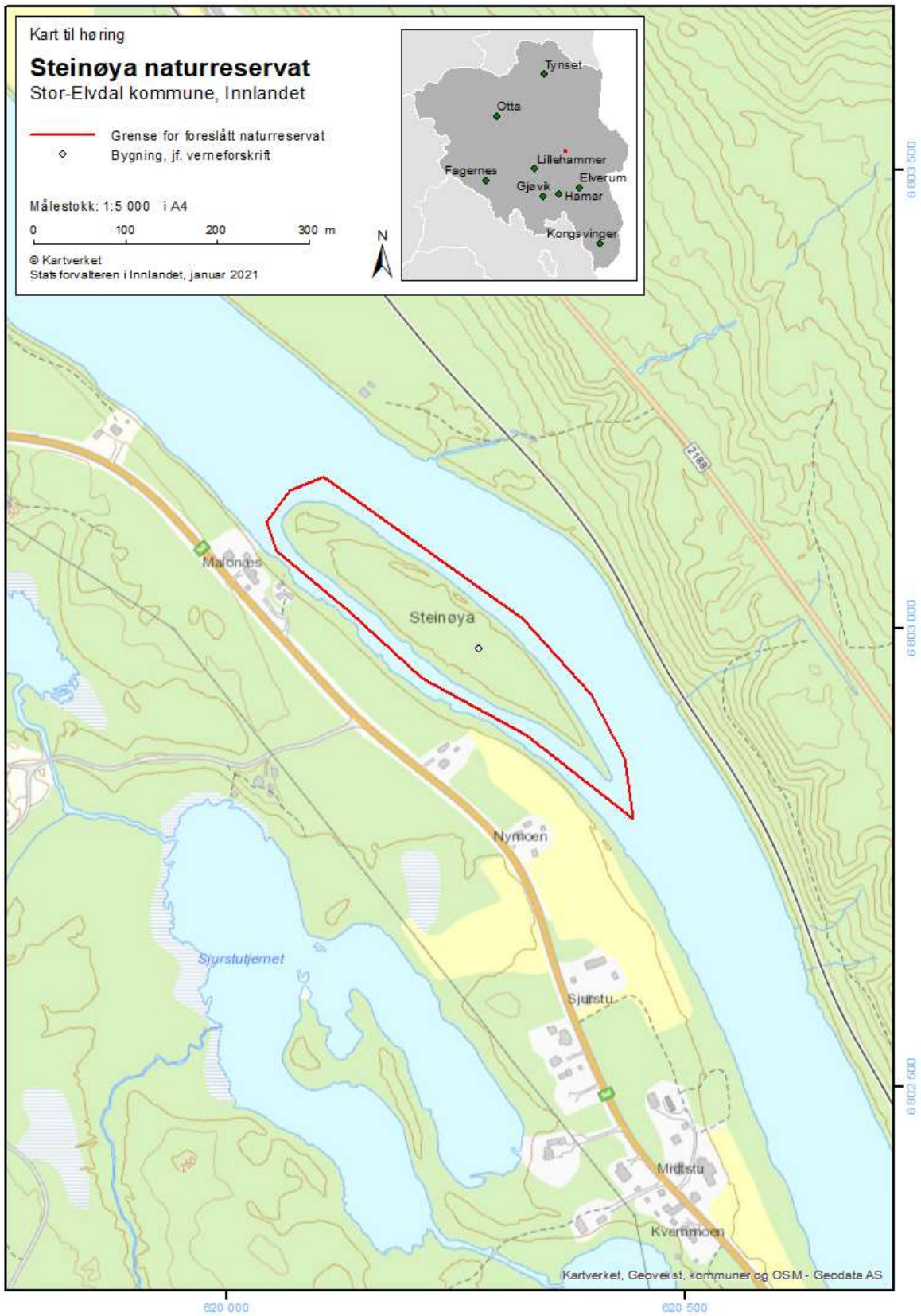
§ 11. (forvaltningsmyndighet)

Miljødirektoratet fastsetter hvem som skal ha forvaltningsmyndighet etter denne forskriften.

§ 12. (ikrafttredelse)

Denne forskriften trer i kraft straks.

Kart

Olberg

Kommune: Vestre Slidre

Verneverdi: **

Areal: 1391 dekar

Berørte eiendommer: 58/1, 58/3, 58/4, 58/5, 58/6, 58/8, 58/9, 58/10, 58/17.

Områdebeskrivelse og naturverdier

Olberg ligger på vestsida av Slidrefjorden. Toppen Olberg ligger 900 meter over havet og ligger helt ut på kanten mot lia ned mot Slidre. Fra dette topp-punktet går ei svært bratt skogli østover. Under disse bergene ligger et areal med mange store blokker og knauser og bidrar til å danne et opprevet, glissent skoglandskap. Høydespennet er stort og arronderingen er god. Gran dominerer skogbildet. Vegetasjonen er i hovedsak svakt kalkrik. Noen arealer med mer kalkkrevende vegetasjon finnes spredt, særlig nord i området. Arealer med svært kalkrike habitater finnes også, særlig knyttet til bergvegg- og blokkmarksmiljøer. I øvre deler av området finnes stort sett eldre granskog. Skogen lavere i terrenget er mer produktiv, men mer påvirket av tidligere plukk- og gjennomhogster. Dødvedkontinuiteten er stedvis god. Sju rødlistearter er påvist. Olberg er et variert naturområde med svært få nye inngrep. Verneforslaget er typisk for naturen i dette høydelaget i regionen med hensyn til skogtyper og vegetasjon. Området skiller seg ut på at det her er et relativt stort areal med nesten sammenhengende gammelskog, samt at det store innslaget av berg og rasmark skaper mye variasjon. Området er viktig for nettverk av verneområder i Valdres, representativitet og regional fordeling av verneområder. Olberg vurderes som regionalt verneverdig (**). Olberg bidrar i middels grad til inndekning av mangler i skogvernet gjennom mangelnaturtyper, generelle mangler og restaureringspotensial.

Verneformål

Formålet med naturreservatet er å bevare en bestemt type natur i form av et relativt stort areal med nesten sammenhengende gammel, variert og rik naturskog som har et stort innslag av kalkrike berg, blokkmark og rasmarker Videre er formålet å verne et område som har særlig betydning for biologisk mangfold ved at det er et leveområde for til dels svært kalkkrevende, sjeldne og sårbare arter, særlig karplanter, lav og moser. Det er en målsetting å beholde verneverdiene i best mulig tilstand, og eventuelt videreutvikle dem.

Andre interesser og inngrep

Verneforslaget grenser i sør inn til en kraftledning. Det er tatt hensyn til denne i utkast til verneforskrift. Vi viser til Statsforvalterens kommentarer foran om innspill til oppstartmelding om dette forholdet. Det går enkelte traktorveger i området, og det står ei brakke/skogskoie innenfor området på eiendommen gnr./bnr. 58/6. Vedlikehold og bruk av disse er ivaretatt i verneforskriften. Skogbruk er den viktigste landbrukstilknyttede aktiviteten i området. Den stående kubikkmassen innenfor verneforslaget er på ca. 25300 m³.

Planstatus

Området er i sin helhet LNF i kommuneplanen.

Merknader

Det hekker en sårbar rovfuglart i området. Det er derfor satt et forbud mot teltleirer i området i tillegg til større arrangementer.

Ut fra foreliggende kunnskap er det ikke behov for skjøtsel i området for å ivareta verneverdiene.

Forskrift

Forskrift om vern av Olberg naturreservat, Vestre Slidre kommune, Innlandet

Fastsatt ved kongelig resolusjon med hjemmel i lov 19. juni 2009 nr. 100 om forvaltning av naturens mangfold (naturmangfoldloven) § 34 jf. § 37 og § 62. Fremmet av Klima- og miljødepartementet.

§ 1. (formål)

Formålet med naturreservatet er å bevare en bestemt type natur i form av et relativt stort areal med nesten sammenhengende gammel, variert og rik naturskog som har et stort innslag av kalkrike berg, blokkmark og rasmarker Videre er formålet å verne et område som har særlig betydning for biologisk mangfold ved at det er et leveområde for til dels svært kalkrevende, sjeldne og sårbare arter, særlig karplanter, lav og moser.

Det er en målsetting å beholde verneverdiene i best mulig tilstand, og eventuelt videreutvikle dem.

§ 2. (geografisk avgrensing)

Naturreservatet berører følgende gnr./bnr.: Vestre Slidre kommune: 58/1, 58/3, 58/4, 58/5, 58/6, 58/8, 58/9, 58/10, 58/17.

Naturreservatet dekker et totalareal på ca. 1391 dekar. Grensene for naturreservatet går fram av kart datert Klima- og miljødepartementet De nøyaktige grensene for naturreservatet skal avmerkes i marka. Knekkpunktene skal koordinatfestes.

Verneforskriften med kart oppbevares i Vestre Slidre kommune, hos Statsforvalteren i Innlandet, i Miljødirektoratet og i Klima- og miljødepartementet.

§ 3. (vernebestemmelser)

I naturreservatet må ingen foreta noe som forringer verneverdiene angitt i verneformålet.

I naturreservatet gjelder følgende vernebestemmelser:

- a. Vegetasjonen, herunder døde busker og trær, er vernet mot skade og ødeleggelse. Det er forbudt å fjerne planter og sopp inkludert lav eller deler av disse fra naturreservatet. Planting eller såing av trær og annen vegetasjon er forbudt.

- b. Dyrelivet, herunder reirplasser og hiområder, er vernet mot skade, ødeleggelse og unødig forstyrrelse. Utsetting av dyr er forbudt.
- c. Det må ikke iverksettes tiltak som kan endre naturmiljøet, som f.eks. oppføring av bygninger, anlegg, gjerder, andre varige eller midlertidige innretninger, parkering av campingvogner, brakker e.l., framføring av luftledninger, jordkabler, kloakkledninger, bygging av veger, drenering eller annen form for tørrlegging, uttak, oppfylling eller lagring av masse, utføring av kloakk eller andre konsentrerte forurensningstilførsler, henleggelse av avfall, gjødsling, kalking eller bruk av kjemiske bekjempingsmidler. Forsøpling er forbudt. Opplistingen av tiltak er ikke uttømmende.
- d. Bruk av naturreservatet til teltleirer og større arrangementer er forbudt.
- e. Bålbrenning er forbudt.

§ 4. (generelle unntak fra vernebestemmelsene)

Vernebestemmelsene i § 3 annet ledd er ikke til hinder for:

- a. Sanking av bær og matsopp.
- b. Jakt, fangst og fiske i samsvar med gjeldende lovverk.
- c. Felling av store rovdyr i samsvar med gjeldende lovverk.
- d. Oppsetting av midlertidige, mobile jakttårn for storviltjakt i en periode fra tre uker før jaktstart til tre uker etter avsluttet jakt.
- e. Brenning av bål med tørrkvist fra bakken eller medbrakt ved, i samsvar med gjeldende lovverk.
- f. Beiting.
- g. Vedlikehold av traktorveger og andre eksisterende anlegg og innretninger i henhold til tilstand på vernetidspunktet. Traktorvegene som kan vedlikeholdes, er avmerket på vernekartet.
- h. Drift og vedlikehold, samt istandsetting ved akutt utfall på eksisterende energi- og kraftanlegg i eller inntil verneområdet.

§ 5. (regulering av ferdsel)

All ferdsel skal skje varsomt og ta hensyn til vegetasjon, dyreliv og kulturminner.

I naturreservatet gjelder følgende bestemmelser om ferdsel:

- a. Motorferdsel til lands og til vanns er forbudt, herunder landing og start med luftfartøy.
- b. Bruk av sykkel og hest og kjerre samt ridning er forbudt utenom på stier og på eksisterende traktorveger avmerket på vernekartet.

§ 6. (generelle unntak fra ferdselsbestemmelsene)

Ferdselsbestemmelsene i § 5 er ikke til hinder for gjennomføring av militær operativ virksomhet og tiltak i forbindelse med ambulanse-, politi-, brannvern-, rednings- og oppsynsvirksomhet, samt gjennomføring av skjøtsels- og forvaltningsoppgaver som er bestemt av forvaltningsmyndigheten. Unntaket gjelder ikke øvingsvirksomhet.

Ferdselsbestemmelsene i § 5 annet ledd er ikke til hinder for:

- a. Nødvendig motorferdsel i forbindelse med uttransport av syke og skadde bufe. Kjøretøy som benyttes skal være skånsomt mot markoverflaten. Det skal gis melding til ansvarlig oppsyn for verneområdet før kjøring.
- b. Nødvendig uttransport av felt elg, hjort og bjørn med lett beltekjøretøy som ikke setter varige spor i terrenget, samt med traktor eller lett terrengkjøretøy på traktorveger avmerket på vernekartet.
- c. Bruk av hest for uttransport av felt elg, hjort og bjørn og for uttransport av og tilsyn med beitedyr.
- d. Landing og start med Forsvarets luftfartøy.
- e. Nødvendig motorferdsel i forbindelse med akutt utfall eller fare for akutt utfall på eksisterende energi- og kraftanlegg. Ved bruk av motorisert transport skal det i etterkant sendes melding til forvaltningsmyndigheten.

§ 7. (spesifiserte dispensasjonsbestemmelser)

Forvaltningsmyndighetene kan etter søknad gi dispensasjon til:

- a. Avgrenset bruk av naturreservatet for aktiviteter nevnt i § 3 d.
- b. Istandsetting, vedlikehold og skjøtsel av kulturminner.
- c. Tiltak i forbindelse med forvaltning av vilt og fisk.
- d. Utsetting av saltstein.
- e. Oppsetting av gjerder og sanketrøer i forbindelse med beiting.
- f. Gjenoppføring av anlegg og innretninger som er gått tapt ved brann eller naturskade.
- g. Merking, rydding og vedlikehold av eksisterende stier og gamle ferdselsveger.
- h. Etablering av nye stier og annen enkel tilrettelegging for friluftsliv så lenge naturmiljøet ikke blir skadelidende.
- i. Nødvendig motorferdsel i forbindelse med drift og vedlikehold, samt oppgradering og fornyelse av eksisterende kraftledning.
- j. Nødvendig motorferdsel i forbindelse med aktiviteter etter § 4 g og § 7 b, c, d, e, f, g og h.

§ 8. (generelle dispensasjonsbestemmelser)

Forvaltningsmyndigheten kan gjøre unntak fra forskriften dersom det ikke strider mot vernevedtakets formål og ikke kan påvirke verneverdiene nevneverdig, eller dersom sikkerhetshensyn eller hensynet til vesentlige samfunnsinteresser gjør det nødvendig, jf. naturmangfoldloven § 48.

§ 9. (skjøtsel)

Forvaltningsmyndigheten, eller den forvaltningsmyndigheten bestemmer, kan iverksette tiltak for å opprettholde eller oppnå den natur- eller kulturtilstand som er formålet med vernet, jf. naturmangfoldloven § 47.

§ 10. (forvaltningsplan)

Det kan utarbeides forvaltningsplan med nærmere retningslinjer for forvaltning av naturreservatet. Forvaltningsplanen kan inneholde nærmere retningslinjer for gjennomføring av skjøtsel.

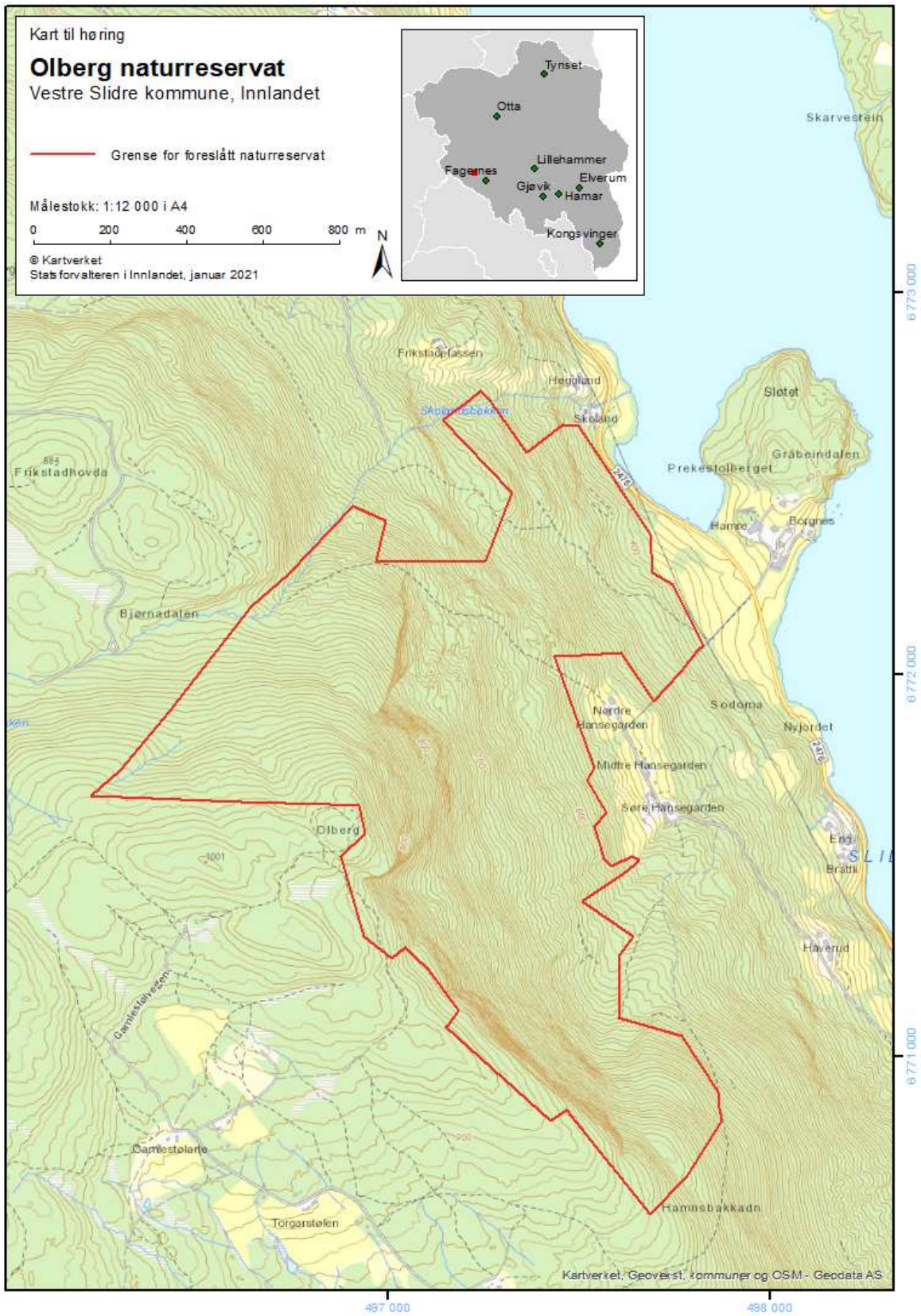
§ 11. (forvaltningsmyndighet)

Miljødirektoratet fastsetter hvem som skal ha forvaltningsmyndighet etter denne forskriften.

§ 12. (ikrafttredelse)

Denne forskriften trer i kraft straks.

Kart

Sløtset

Kommune: Vestre Slidre

Verneverdi: 3

Areal: 60 dekar

Berørte eiendommer: 58/1, 58/17.

Områdebeskrivelse og naturverdier

Sløtset ligger ved Slidrefjorden, rett over fjorden for Slidre sentrum i Vestre Slidre. Området omfatter ei markert halvøy ut i fjorden. I øst er terrenget ganske bratt med berg og ur ned mot innsjøen, mens det nordover og vestover stort sett er slakere med skog helt ned til vannet. Deler av arealet er påvirket av nyere hogstingrep. Det er kartlagt to kjerneområder/naturtyper innenfor det foreslåtte verneområdet, gammel granskog og sørvendt berg- og rasmark. Gran er dominerende treslag i store deler av området, Vegetasjonen i sørbergene er for en stor del klassisk "Valdresrik", noe som betyr tydelig kalkrik, men med et mangfold uten spesielt kravfulle arter på mose- og karplantesiden. Det finnes nokså lite dødved, og det som finnes er for det meste små dimensjoner, men kontinuiteten synes likevel å være god. På den annen side finnes en del gamle trær, gjerne granne, seintvoksende graner med stagnert vekst. Disse har gjerne et spesielt artsmangfold. Det er påvist 9 rødlistede arter (2 VU, 7 NT) i området og disse artene er knyttet både til sørbergene og skogen. De fleste rødlisteartene er knyttet til de åpne bergene øst i lokaliteten. Det finnes imidlertid et mindre areal med gammel lavlandsgranskog nord på halvøya med forekomst av blant annet rosenkjuke og sprekkkjuke. Selv om arealet er lite, er området sammen med liknende lokaliteter i nærheten, viktig for en del gammelskogsarter. Gammel granskog i lavlandet er en av de virkelig store manglene i mange fylker, og selv om arealet er lite blir det middels mangeloppfyllelse både på dette punktet og totalt. Området er viktig for nettverk av verneområder i Valdres, representativitet og regional fordeling av verneområder. Området vurderes som regionalt verdifullt (3 poeng).

Verneformål

Formålet med naturreservatet er å bevare en bestemt type natur i form av en gammel, nokså variert, kalkrik og humid lavlandsgranskog med mye berg og rasmark. Videre er formålet å verne et område som har særlig betydning for biologisk mangfold ved at det har et spesielt artsmangfold av sjeldne, sårbare og truede arter knyttet til seintvoksende gammel og relativt lågtliggende granskog. Det er en målsetting å beholde verneverdiene i best mulig tilstand, og eventuelt videreutvikle dem.

Andre interesser og inngrep

Det ligger en bygdeborg innenfor verneforslaget. Istandsetting, vedlikehold og skjøtsel av denne er ivaretatt i verneforskriften. Skogen bør holdes noe åpen ved dette kulturminnet. Forvaltningen av dette må skje i samarbeid med kulturvernmyndighetene. Vi viser for øvrig til innspill om kraftverkmagasinet Slidrefjorden, som verneforslaget grenser til, og Statsforvalterens kommentarer til dette i kapittelet om oppstartmelding foran. Det går en traktorveg inn i området. Vedlikehold og bruk av denne er ivaretatt i verneforskriften. Skogbruk er den viktigste landbrukstilknyttede aktiviteten i området. Den stående kubikkmassen innenfor verneforslaget er på ca. 1380 m³.

Planstatus

Området er i sin helhet LNF i kommuneplanen.

Merknader

Et bestand med eldre kulturskog nord i området bør skjøttes (tynnes). Ut over dette er det trolig ikke behov for skjøtsel i området for å ivareta verneverdiene.

Forskrift

Forskrift om vern av Sløtset naturreservat, Vestre Slidre kommune, Innlandet

Fastsatt ved kongelig resolusjon med hjemmel i lov 19. juni 2009 nr. 100 om forvaltning av naturens mangfold (naturmangfoldloven) § 34 jf. § 37 og § 62. Fremmet av Klima- og miljødepartementet.

§ 1. (formål)

Formålet med naturreservatet er å bevare en bestemt type natur i form av en gammel, nokså variert, kalkrik og humid lavlandsgranskog med mye berg og rasmark. Videre er formålet å verne et område som har særlig betydning for biologisk mangfold ved at det har et spesielt artsmangfold av sjeldne, sårbare og truede arter knyttet til seintvoksende gammel og relativt lågtliggende granskog.

Det er en målsetting å beholde verneverdiene i best mulig tilstand, og eventuelt videreutvikle dem.

§ 2. (geografisk avgrensing)

Naturreservatet berører følgende gnr./bnr.: Vestre Slidre kommune: 58/1, 58/17.

Naturreservatet dekker et totalareal på ca. 60 dekar. Grensene for naturreservatet går fram av kart datert Klima- og miljødepartementet De nøyaktige grensene for naturreservatet skal avmerkes i marka. Knekkpunktene skal koordinatfestes.

Verneforskriften med kart oppbevares i Vestre Slidre kommune, hos Statsforvalteren i Innlandet, i Miljødirektoratet og i Klima- og miljødepartementet.

§ 3. (vernebestemmelser)

I naturreservatet må ingen foreta noe som forringer verneverdiene angitt i verneformålet.

I naturreservatet gjelder følgende vernebestemmelser:

- a. Vegetasjonen, herunder døde busker og trær, er vernet mot skade og ødeleggelse. Det er forbudt å fjerne planter og sopp inkludert lav eller deler av disse fra naturreservatet. Planting eller såing av trær og annen vegetasjon er forbudt.

- b. Dyrelivet, herunder reirplasser og hiområder, er vernet mot skade, ødeleggelse og unødig forstyrrelse. Utsetting av dyr er forbudt.
- c. Det må ikke iverksettes tiltak som kan endre naturmiljøet, som f.eks. oppføring av bygninger, anlegg, gjerder, andre varige eller midlertidige innretninger, parkering av campingvogner, brakker e.l., framføring av luftledninger, jordkabler, kloakkledninger, bygging av vegger, drenering eller annen form for tørrlegging, uttak, oppfylling eller lagring av masse, utføring av kloakk eller andre konsentrerte forurensningstilførsler, henleggelse av avfall, gjødsling, kalking eller bruk av kjemiske bekjempingsmidler. Forsøpling er forbudt. Opplistingen av tiltak er ikke uttømmende.
- d. Bruk av naturreservatet til større arrangementer er forbudt.
- e. Bålbrenning er forbudt.

§ 4. (generelle unntak fra vernebestemmelsene)

Vernebestemmelsene i § 3 annet ledd er ikke til hinder for:

- a. Sanking av bær og matsopp.
- b. Jakt, fangst og fiske i samsvar med gjeldende lovverk.
- c. Felling av store rovdyr i samsvar med gjeldende lovverk.
- d. Oppsetting av midlertidige, mobile jakttårn for storviltjakt i en periode fra tre uker før jaktstart til tre uker etter avsluttet jakt.
- e. Brenning av bål med tørrkvist fra bakken eller medbrakt ved, i samsvar med gjeldende lovverk.
- f. Beiting.
- g. Vedlikehold av traktorveg og andre eksisterende anlegg og innretninger i henhold til tilstand på vernetidspunktet. Traktorvegen som kan vedlikeholdes, er avmerket på vernekartet.

§ 5. (regulering av ferdsel)

All ferdsel skal skje varsomt og ta hensyn til vegetasjon, dyreliv og kulturminner.

I naturreservatet gjelder følgende bestemmelser om ferdsel:

- a. Motorferdsel til lands og til vanns er forbudt, herunder landing og start med luftfartøy.
- b. Bruk av sykkel og hest og kjerre samt ridning er forbudt utenom på stier og på eksisterende traktorveg avmerket på vernekartet.

§ 6. (generelle unntak fra ferdselsbestemmelsene)

Ferdselsbestemmelsene i § 5 er ikke til hinder for gjennomføring av militær operativ virksomhet og tiltak i forbindelse med ambulanse-, politi-, brannvern-, rednings- og oppsynsvirksomhet, samt gjennomføring av skjøtsels- og forvaltningsoppgaver som er bestemt av forvaltningsmyndigheten. Unntaket gjelder ikke øvingsvirksomhet.

Ferdselsbestemmelsene i § 5 annet ledd er ikke til hinder for:

- a. Nødvendig motorferdsel i forbindelse med uttransport av syke og skadde bufe. Kjøretøy som benyttes skal være skånsomt mot markoverflaten. Det skal gis melding til ansvarlig oppsyn for verneområdet før kjøring.
- b. Nødvendig uttransport av felt elg, hjort og bjørn med lett beltekjøretøy som ikke setter varige spor i terrenget, samt med traktor eller lett terrengkjøretøy på traktorveg avmerket på vernekartet.
- c. Bruk av hest for uttransport av felt elg, hjort og bjørn og for uttransport av og tilsyn med beitedyr.
- d. Landing og start med Forsvarets luftfartøy.

§ 7. (spesifiserte dispensasjonsbestemmelser)

Forvaltningsmyndighetene kan etter søknad gi dispensasjon til:

- a. Avgrenset bruk av naturreservatet for aktiviteter nevnt i § 3 d.
- b. Istandsetting, vedlikehold og skjøtsel av kulturminner.
- c. Tiltak i forbindelse med forvaltning av vilt og fisk.
- d. Utsetting av saltstein.
- e. Oppsetting av gjerder og sanketrøer i forbindelse med beiting.
- f. Gjenoppføring av anlegg og innretninger som er gått tapt ved brann eller naturskade.
- g. Merking, rydding og vedlikehold av eksisterende stier og gamle ferdselsveger.
- h. Etablering av nye stier og annen enkel tilrettelegging for friluftsliv så lenge naturmiljøet ikke blir skadelidende.
- i. Nødvendig motorferdsel i forbindelse med aktiviteter etter § 4 g og § 7 b, c, d, e, f, g og h.

§ 8. (generelle dispensasjonsbestemmelser)

Forvaltningsmyndigheten kan gjøre unntak fra forskriften dersom det ikke strider mot vernevedtakets formål og ikke kan påvirke verneverdiene nevneverdig, eller dersom sikkerhetshensyn eller hensynet til vesentlige samfunnsinteresser gjør det nødvendig, jf. naturmangfoldloven § 48.

§ 9. (skjøtsel)

Forvaltningsmyndigheten, eller den forvaltningsmyndigheten bestemmer, kan iverksette tiltak for å opprettholde eller oppnå den natur- eller kulturtilstand som er formålet med vernet, jf. naturmangfoldloven § 47.

§ 10. (forvaltningsplan)

Det kan utarbeides forvaltningsplan med nærmere retningslinjer for forvaltning av naturreservatet. Forvaltningsplanen kan inneholde nærmere retningslinjer for gjennomføring av skjøtsel.

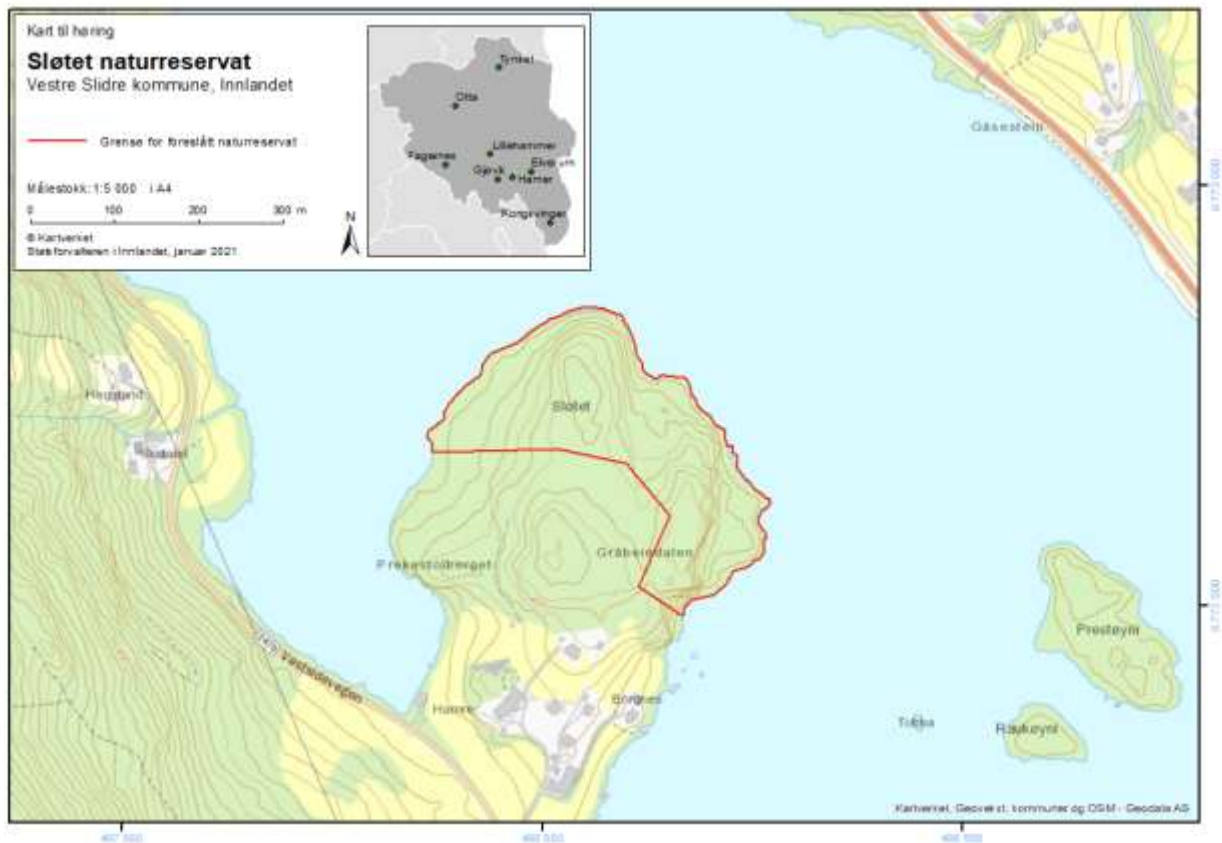
§ 11. (forvaltningsmyndighet)

Miljødirektoratet fastsetter hvem som skal ha forvaltningsmyndighet etter denne forskriften.

§ 12. (ikrafttredelse)

Denne forskriften trer i kraft straks.

Kart

Kauserudtjernet

Kommune: Vestre Toten

Verneverdi: 3

Areal: 209 dekar

Berørte eiendommer: 55/2, 56/1.

Områdebeskrivelse og naturverdier

Kauserudtjernet ligger i østre del av Vestre Toten kommune og består av øst-vest-gående kalkrygger omkring den sørøstre delen av Kauserudtjern. Den vestre delen av området (den brattlendte SØ-siden av Kauserudtjern) skiller seg ut med eldre, moserik kalkgranskog på grunne kalksua. Kalkgranskog de opptrer også på en rygg litt lengre SØ. Til sammen dekker kalkgranskog og kalkgranskogmosaikker ca. 66 daa i området. Den rikeste kalkgranskogen på sørøstsiden av tjernet utgjør et viktig hotspot for rødlistede kalkbarskogsopper. Til sammen 17 rødlistesopper registrert på lokaliteten i 2017 (hvorav 7 truede arter). I de øvrige deler av det foreslåtte verneområdet er det dominans av lågurtgranskog, i hovedsak ensaldret og trolig i stor utstrekning plantet skog (hogstklasse 4, noe i hogstklasse 3). Kalkgranskog vurderes å ha et stort udekket vernebehov i Innlandet. Lokaliteten vurderes å bidra med høy mangeloppfyllelse for den truede naturtypen kalkgranskog. Lokaliteten vurderes som en av de to rikeste og mest velutviklede kalkgranskogene (sammen med Eriksrudtjernet) på Vestre Toten, og scorer høyt på flere forekomster av den truede naturtypen kalkgranskog, høy mangeloppfyllelse og forekomst av svært mange rødlistede og delvis truede kalkbarskogsopper. Lokaliteten huser som en av svært få på Toten et større areal med intakt, eldre kalkgranskog. Den tiliggende, intakte og velutviklede kalksjøen Kauserudtjern med mergelbanker og større forekomster av bestandsdannende kransalger (A-verdi), bidrar til å trekke opp verneverdien. Samlet sett gis forvaltningsområdet verdien 3 (regionalt verdifullt).

Verneformål

Formålet med naturreservatet er å bevare en bestemt type natur i form av en svært rik og velutviklet kalkgranskog herunder den truede naturtypen lågurtgrankalkskog, i tillegg til rik lågurtgranskog. Videre er formålet å verne et område som har særlig betydning for biologisk mangfold ved at det er et leveområde for svært mange sjeldne, sårbare og truede kalkbarskogsopper og generelt store bestander med kalkarter. Noen av naturtypene er delvis kulturbetingede og skjøtselsavhengige. Det er en målsetting å beholde verneverdiene i best mulig tilstand, og eventuelt videreutvikle dem.

Andre interesser og inngrep

Verneforslaget grenser i nord til en demning ved Kauserudtjernet. Demningen er eid av Østre Toten kommune. Det er flere stier og traktorveger i området. Vedlikeholdet og bruken av disse er ivaretatt i verneforskriften. Det samme gjelder nødvendig utbedring av demningen og etablering av nye stier. Verneforslaget grenser i sør inn til en kraftledning. Det er tatt hensyn til disse interessene og inngrepene i utkast til verneforskrift. Vi viser til Statsforvalterens kommentarer foran om innspill til oppstartmelding om disse forholdene. Skogbruk er den viktigste landbrukstilknnyttede aktiviteten i området.

Skogbruksvirksomheten på bakenforliggende areal på eiendommen gnr./bnr. 55/2 er sikret gjennom bestemmelser i verneforskriften. Den stående kubikkmassen innenfor verneforslaget er på ca. 6900 m³. Ellers er hensynet til utsetting av saltstein, oppsetting av gjerdet/sanketrøer, etablering av vanningsplasser/foringsplasser for beitedyr og skjøtsel av kantsoner mot dyrket mark ivarettatt.

Planstatus

Området er i sin helhet LNF i kommuneplanen.

Merknader

Verneverdier og verneformål tilsier at dette verneområdet vil måtte få en vedvarende skjøtsel. Et av målene med forvaltningen vil være å reetablere en beiteskogtilstand. Beiting vil derfor være positivt innenfor området så lenge dette er tilpasset beiteressursen og terrengforholdene slik at det ikke oppstår beite- og tråkkskader. Dersom grunneier ikke har noe selvstendig økonomisk motiv for å bidra med beite/beitedyr og tilrettelegge for dette, vil det være forvaltningsmyndigheten for verneområdet som vil måtte stå for dette. Det er laget et utkast til skjøtelsesnotat/-plan som er vedlagt denne høringa. Dette notatet er utarbeidet i samråd med grunneierne i området. Etter et eventuelt vernevedtak vil det bli utarbeidet en mer fullverdig skjøtelsesplan som vil bli sendt på høring til de berørte før den blir vedtatt av forvaltningsmyndigheten for verneområdet. For dette området vil det være ønskelig også å utarbeide en fullverdig forvaltningsplan for å samordne de ulike interessene i området.

En utvidelse av verneforslaget vestover vil bli vurdert etter et eventuelt vernevedtak.

Forskrift

Forskrift om vern av Kauserudtjernet naturreservat, Vestre Toten kommune, Innlandet

Fastsatt ved kongelig resolusjon med hjemmel i lov 19. juni 2009 nr. 100 om forvaltning av naturens mangfold (naturmangfoldloven) § 34 jf. § 37 og § 62. Fremmet av Klima- og miljødepartementet.

§ 1. (formål)

Formålet med naturreservatet er å bevare en bestemt type natur i form av en svært rik og velutviklet kalkgranskog herunder den truede naturtypen lågurtgrankalkskog, i tillegg til rik lågurtgranskog. Videre er formålet å verne et område som har særlig betydning for biologisk mangfold ved at det er et leveområde for svært mange sjeldne, sårbare og truede kalkbarskogsoppper og generelt store bestander med kalkarter. Noen av naturtypene er delvis kulturbetingede og skjøtelsesavhengige.

Det er en målsetting å beholde verneverdiene i best mulig tilstand, og eventuelt videreutvikle dem.

§ 2. (geografisk avgrensning)

Naturreservatet berører følgende gnr./bnr.: Vestre Toten kommune: 55/2, 56/1.

Naturreservatet dekker et totalareal på ca. 209 dekar. Grensene for naturreservatet går fram av kart datert Klima- og miljødepartementet De nøyaktige grensene for naturreservatet skal avmerkes i marka. Knekkpunktene skal koordinatfestes.

Verneforskriften med kart oppbevares i Vestre Toten kommune, hos Statsforvalteren i Innlandet, i Miljødirektoratet og i Klima- og miljødepartementet.

§ 3. (vernebestemmelser)

I naturreservatet må ingen foreta noe som forringer verneverdiene angitt i verneformålet.

I naturreservatet gjelder følgende vernebestemmelser:

- a. Vegetasjonen, herunder døde busker og trær, er vernet mot skade og ødeleggelse. Det er forbudt å fjerne planter og sopp inkludert lav eller deler av disse fra naturreservatet. Planting eller såing av trær og annen vegetasjon er forbudt.
- b. Dyrelivet, herunder reirplasser og hiområder, er vernet mot skade, ødeleggelse og unødig forstyrrelse. Utsetting av dyr er forbudt.
- c. Det må ikke iverksettes tiltak som kan endre naturmiljøet, som f.eks. oppføring av bygninger, anlegg, gjerder, andre varige eller midlertidige innretninger, parkering av campingvogner, brakker e.l., framføring av luftledninger, jordkabler, kloakkledninger, bygging av vegger, drenering eller annen form for tørrlegging, uttak, oppfylling eller lagring av masse, utføring av kloakk eller andre konsentrerte forurensningstilførsler, henleggelse av avfall, gjødsling, kalking eller bruk av kjemiske bekjempingsmidler. Forsøpling er forbudt. Opplistingen av tiltak er ikke uttømmende.
- d. Bruk av naturreservatet til større arrangementer er forbudt.
- e. Bålbrenning er forbudt.

§ 4. (generelle unntak fra vernebestemmelsene)

Vernebestemmelsene i § 3 annet ledd er ikke til hinder for:

- a. Sanking av bær og matsopp.
- b. Jakt, fangst og fiske i samsvar med gjeldende lovverk.
- c. Felling av store rovdyr i samsvar med gjeldende lovverk.
- d. Oppsetting av midlertidige, mobile jakttårn for storviltjakt i en periode fra tre uker før jaktstart til tre uker etter avsluttet jakt.
- e. Brenning av bål med tørrkvist fra bakken eller medbrakt ved, i samsvar med gjeldende lovverk.
- f. Beiting.
- g. Vedlikehold av traktorveger, demning og andre eksisterende anlegg og innretninger i henhold til tilstand på vernetidspunktet. Traktorvegene som kan vedlikeholdes, er avmerket på vernekartet.

- h. Drift og vedlikehold, samt istandsetting ved akutt utfall på eksisterende energi- og kraftanlegg i eller inntil verneområdet.

§ 5. (regulering av ferdsel)

All ferdsel skal skje varsomt og ta hensyn til vegetasjon, dyreliv og kulturminner.

I naturreservatet gjelder følgende bestemmelser om ferdsel:

- a. Motorferdsel til lands og til vanns er forbudt, herunder landing og start med luftfartøy.
- b. Bruk av sykkel og hest og kjerre samt ridning er forbudt utenom eksisterende traktorveger avmerket på vernekartet og stier.

§ 6. (generelle unntak fra ferdselsbestemmelsene)

Ferdselsbestemmelsene i § 5 er ikke til hinder for gjennomføring av militær operativ virksomhet og tiltak i forbindelse med ambulans-, politi-, brannvern-, rednings- og oppsynsvirksomhet, samt gjennomføring av skjøtsels- og forvaltningsoppgaver som er bestemt av forvaltningsmyndigheten. Unntaket gjelder ikke øvingsvirksomhet.

Ferdselsbestemmelsene i § 5 annet ledd er ikke til hinder for:

- a. Nødvendig motorferdsel i forbindelse med uttransport av syke og skadde bufe. Kjøretøy som benyttes skal være skånsomt mot markoverflaten. Det skal gis melding til ansvarlig oppsyn for verneområdet før kjøring.
- b. Nødvendig uttransport av felt elg, hjort og bjørn med lett beltekjøretøy som ikke setter varige spor i terrenget.
- c. Bruk av hest for uttransport av felt elg, hjort og bjørn og for uttransport av og tilsyn med beitedyr.
- d. Nødvendig motorferdsel i forbindelse med landbruksnæring, transport av ved, materialer, varer og utstyr til eksisterende hytte ved Kauserudtjernet på eiendommen gnr./bnr. 55/2 og uttransport av felt elg, hjort og bjørn på traktorvegene avmerket på vernekartet.
- e. Nødvendig motorisert ferdsel med snøskuter for oppkjøring av eksisterende skiløyper.
- f. Landing og start med Forsvarets luftfartøy.
- g. Nødvendig motorferdsel i forbindelse med akutt utfall eller fare for akutt utfall på eksisterende energi- og kraftanlegg. Ved bruk av motorisert transport skal det i etterkant sendes melding til forvaltningsmyndigheten.

§ 7. (spesifiserte dispensasjonsbestemmelser)

Forvaltningsmyndighetene kan etter søknad gi dispensasjon til:

- a. Avgrenset bruk av naturreservatet for aktiviteter nevnt i § 3 d.
- b. Istandsetting, vedlikehold og skjøtsel av kulturminner.
- c. Tiltak i forbindelse med forvaltning av vilt og fisk.
- d. Utsetting av saltstein.
- e. Oppsetting av gjerder og sanketrøer i forbindelse med beiting.

- f. Etablering av vanningsplasser og foringsplasser for beitedyr.
- g. Skjøtsel av kantsoner mot dyrket mark og beiter.
- h. Gjenoppføring av anlegg og innretninger som er gått tapt ved brann eller naturskade.
- i. Merking, rydding og vedlikehold av eksisterende stier og gamle ferdselsveger.
- j. Etablering av nye stier, skiløyper og annen enkel tilrettelegging for friluftsliv så lenge naturmiljøet ikke blir skadelidende.
- k. Opplag av båter.
- l. Nødvendig opprusting av demning.
- m. Nødvendig uttransport av felt elg, hjort og bjørn med annet kjøretøy enn nevnt i § 6 annet ledd b.
- n. Nødvendig motorferdsel i forbindelse med drift og vedlikehold, samt oppgradering og fornyelse av eksisterende kraftledning.
- o. Nødvendig motorferdsel i forbindelse med aktiviteter etter § 4 g og § 7 b, c, d, e, f, g, h, i, j, k og l.

§ 8. (generelle dispensasjonsbestemmelser)

Forvaltningsmyndigheten kan gjøre unntak fra forskriften dersom det ikke strider mot vernevedtakets formål og ikke kan påvirke verneverdiene nevneverdig, eller dersom sikkerhetshensyn eller hensynet til vesentlige samfunnsinteresser gjør det nødvendig, jf. naturmangfoldloven § 48.

§ 9. (skjøtsel)

Forvaltningsmyndigheten, eller den forvaltningsmyndigheten bestemmer, kan iverksette tiltak for å opprettholde eller oppnå den natur- eller kulturtilstand som er formålet med vernet, jf. naturmangfoldloven § 47.

§ 10. (forvaltningsplan)

Det kan utarbeides forvaltningsplan med nærmere retningslinjer for forvaltning av naturreservatet. Forvaltningsplanen kan inneholde nærmere retningslinjer for gjennomføring av skjøtsel.

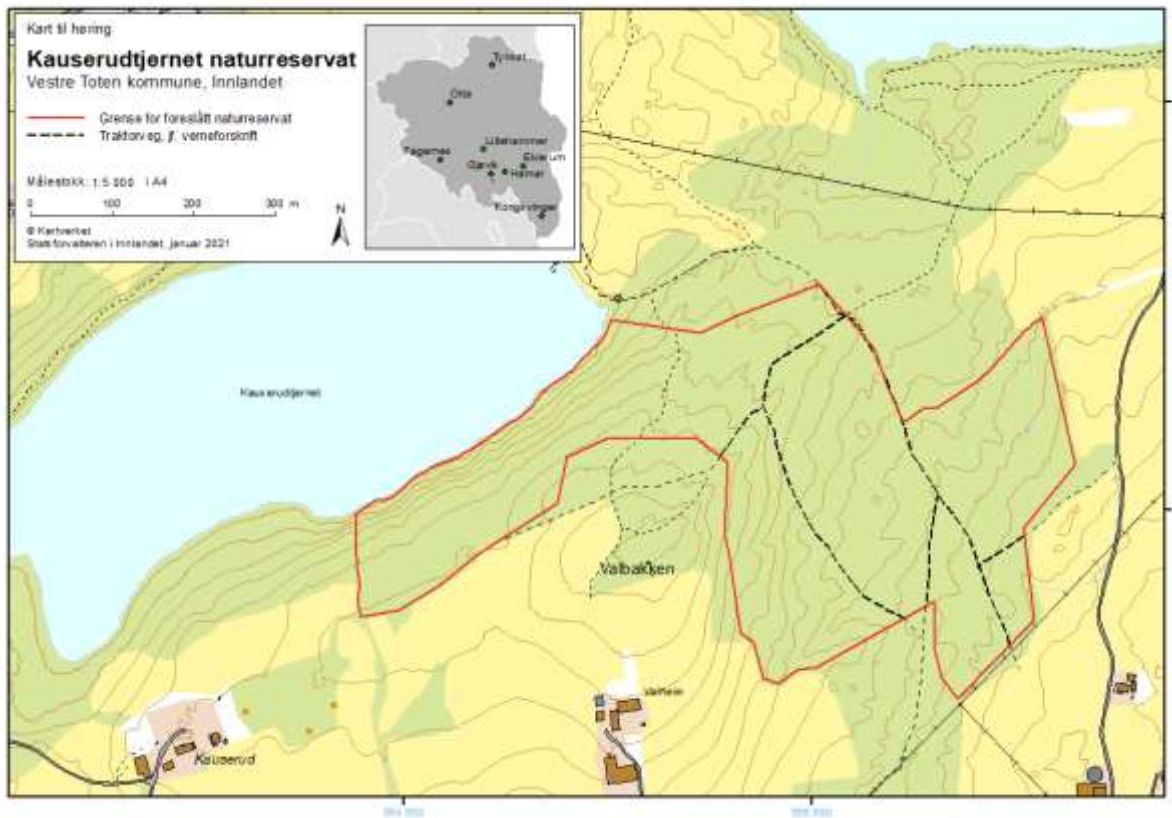
§ 11. (forvaltningsmyndighet)

Miljødirektoratet fastsetter hvem som skal ha forvaltningsmyndighet etter denne forskriften.

§ 12. (ikrafttredelse)

Denne forskriften trer i kraft straks.

Kart

Skjøtselsnotat

KAUSERUDTJERNET i Vestre Toten kommune.

Utkast til skjøtselsnotat i forbindelse med frivillig vern.

Innledning.

På oppdrag fra Fylkesmannen i Innlandet har Kistefos Skogtjenester as utarbeidet utkast til skjøtselsnotat for lokaliteten Kauserudtjernet i Vestre Toten kommune. Barskogslokaliteten er under vurdering for frivillig vern, og notatet skal illustrere aktuell skjøtsel i et eventuelt naturreservat. Skjøtselsnotatet er utarbeidet av Geir Høitomt (Kistefos Skogtjenester as) i dialog med Kolbjørn Hoff (Fylkesmannen i Innlandet).

Kort lokalitetsbeskrivelse.

(Kilde: Branderud, T.E. & Dima, B. 2018. Naturverdier for lokalitet Kauserudtjernet, registrert i forbindelse med prosjekt Kalkskog i Oppland 2017. NaRIN faktaark. BioFokus.)

Lokaliteten Kauserudtjernet vurderes som en av de to rikeste og mest velutviklede kalkgranskogene på Vestre Toten. Området omfatter kalkrik barskog på sørsida av Kauserudtjernet. Eldre skog (hogstklasse IV – V) dominerer, men yngre skog (hogstklasse II – III) inngår også. I den bratte lia ned mot Kauserudtjernet (kalksjø) er det eldre velutviklet kalkgranskog med innslag av grove granlæger (figur 3). Innslag av kalkgranskog finnes også SØ for tjernet, mens lågurgranskog av varierende rikhet dominerer sør i lokaliteten. Stedvis finnes rester etter et tidligere mer åpent landskap (beiteskog, rydningsrøyser), med noe innslag av løvskog (bjørk og osp). Totalt er 17 rødlistearter registrert, hvorav mange er kalkbarskogsopper. Potensialet for ytterligere funn av rødlistearter er stort. I prosess for frivillig vern inngår 210 dekar, fordelt på eiendommene 55/2 og 56/1 (figur 1).

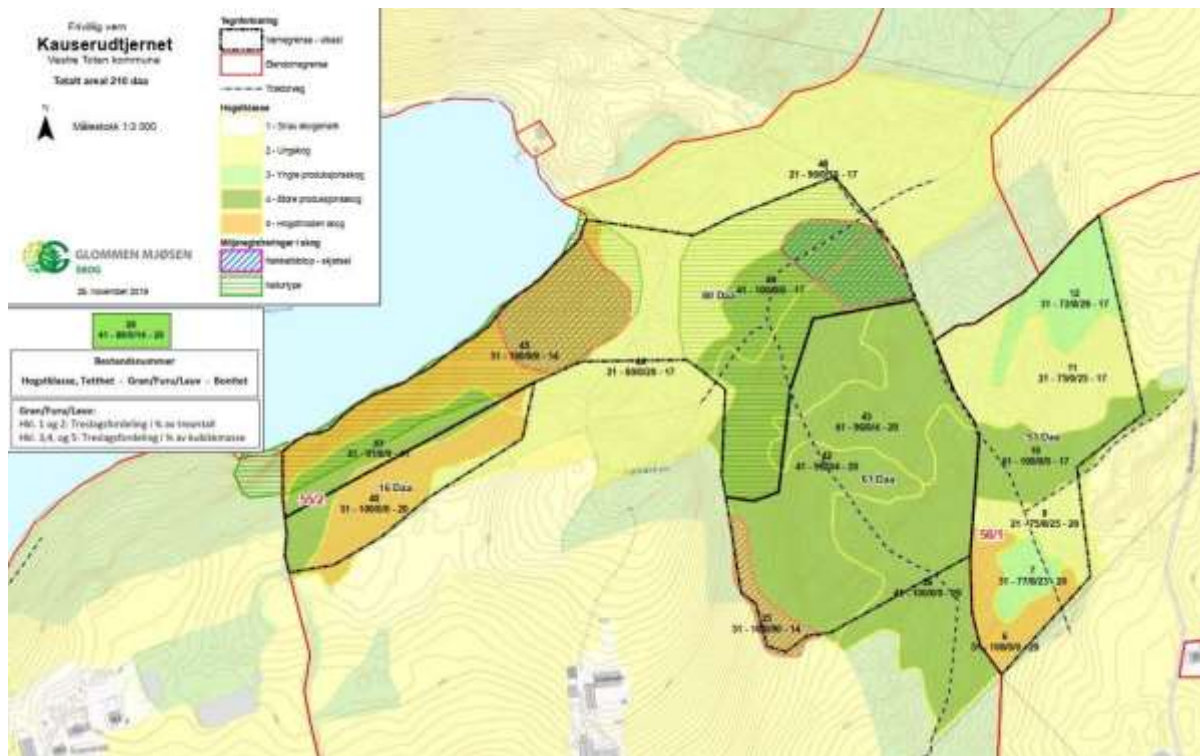
Forvaltning og skjøtsel.

Plantet og tett granskog finnes i en betydelig del av lokaliteten, hovedsakelig i hogstklasse III - IV (figur 1). I tillegg er deler av området tidligere beiteskog (også funn av rydningsrøyser) som var preget av et åpnere skogbilde, men hvor skogen nå har grodd til med til varierende tetthet. Av hensyn til naturverdiene generelt og de mange rødlistede kalksoppene spesielt, vil det være gunstig med tynning i nokså store deler av området. En målsetting er å reetablere en beiteskogtilstand som var karakterisert av plukkhogst/tytning, fjerning av hogstavfall, beiting og stier. Tynningsbehovet varierer imidlertid mye, og er ujevnt fordelt i de to delområdene I og II (figur 2). På tre nokså nye hogstflater (hogstklasse II) vil en avstandsregulering bidra til etablering av mer stormsterke bestand, bl.a. gjennom fristilling av robuste enkelt-trær.

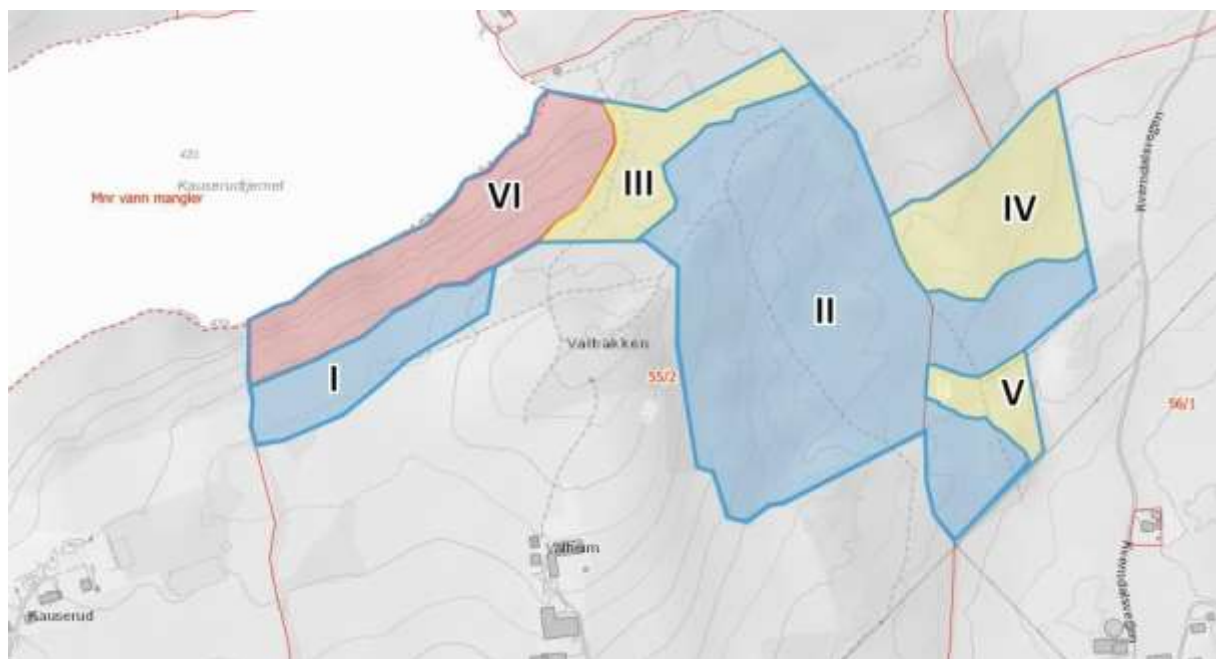
I den bratte lia ned mot Kauserudtjernet (skjøtselssone VI) anbefales fri utvikling. Her vokser gammel og litt flersjiktet kalkgranskog, delvis på kalkrygger med tynt jordsmonn. Innslag av læger i ulike dimensjoner finnes også, men det er ikke kontinuitet i forekomst av død ved. Dette er trolig tidligere åpen beiteskog som nå er i ferd med å utvikle naturskogspreget. Forslag om fri utvikling i dette delområdet er i tråd med anbefalinger gitt i Branderud & Dima (2018).

Noen turstier (bl.a. til Valbakken) går i området, delvis i kombinasjon med enkle traktorveger. Dagens bruk av disse turstiene/traktorvegene i frilutslivssammenheng bidrar til påvirkning av vegetasjonen gjennom tråkk og slitasje. Dette vurderes som positivt, og flere rødlistede kalksopp er funnet i disse miljøene. Det er derfor ønskelig at dagens bruk til friluftsmål fortsetter, og dette krever at stiene holdes åpne gjennom kapping av vindfall.

Figur 1 viser hogstklassefordelingen i tilbudsområdet, mens figur 2 viser de ulike skjøtselssonene som foreslås. Nærmere beskrivelse av skjøtselssonene er gitt i tabell 1.

Figur 1. Tilbudskart for frivillig vern på lokaliteten Kauserdjtjernet, med hogstklasseinndeling. Tilbudsområdet er avgrenset med tykk svart strek. Kart mottatt fra Glommen Mjøsen Skog v/Elisabeth Gill.

Figur 2. Forslag til skjøtselssoner på lokaliteten Kauserdjtjernet.

Tegnforklaring:

I og II: gjennomhogst/tynning (flekvis)

III, IV og V: avstandsregulering/fristilling

VI: fri utvikling

Figur 3. Fra skjøtselssone VI. Eldre kalkgranskog i lia ned mot Kauserdjtjernet hvor det foreslås fri utvikling. Foto: GH 06.10.2019

Figur 4. Fra skjøtselssone II, bildet viser tett og plantet (?) granskog som er foreslått skjøttet gjennom en svært forsiktig tynningshogst. I forgrunnen gammel rydningsrøys som indikerer tidligere beite-/slåttebruk. Foto: GH 06.10.2019

Tabell 1. Foreslått skjøtsel i lokaliteten Kauseurdjtjernet. For avgrensning av skjøtselssoner, se figur 2.

Skjøtselssone	Areal	Eiendom	Tiltak
I	Ca. 16 dekar	55/2	<p>Det foretas flekkvis tynning/uttak i tette partier. Uttaksgrad vurderes fortløpende i drifta. Stabilitet i framtidig bestand prioriteres. Motormanuell hogst med lett utkjøringsutstyr.</p> <p>Topp og annet hogstavfall brennes på utvalgte steder. Vindfall kan vurderes tatt ut.</p> <p>Framtidig beiting av arealet vil være positivt.</p>
II	Ca. 105 dekar	55/2 og 56/1	<p>Det foretas flekkvis tynning/uttak i tette partier. Uttaksgrad vurderes fortløpende i drifta. Stabilitet i framtidig bestand prioriteres. Motormanuell hogst med lett utkjøringsutstyr.</p> <p>Topp og annet hogstavfall brennes på utvalgte steder. Vindfall kan vurderes tatt ut.</p> <p>Framtidig beiting av arealet vil være positivt.</p>
III	Ca. 17 dekar	55/2 (bestand 48)	<p>Avstandsregulering hvor fristilling av stormsterke framtidigstrær (alle treslag) prioriteres. Det skal legges til rette for et skogbilde med varierende tetthet. Regulering av (deler av?) bestandet er nylig utført av grunneier.</p>
IV	Ca. 25 dekar	56/1 (bestand 12 og 21)	<p>Avstandsregulering hvor fristilling av stormsterke framtidigstrær (alle treslag) prioriteres. Det skal legges til rette for et skogbilde med varierende tetthet.</p>
V	Ca. 7 dekar	56/1 (bestand 8)	<p>Avstandsregulering hvor fristilling av stormsterke framtidigstrær (alle treslag) prioriteres. Det skal legges til rette for et skogbilde med varierende tetthet.</p>
VI	Ca. 35 dekar	55/2	<p>Ingen skjøtsel. Dette området med gammel kalkgranskog vil fungere som referanseområde for fri utvikling i denne skogtypen.</p>
Generelt	Stier	Begge eiendommer	<p>Det legges til rette for fortsatt bruk av eksisterende stier/traktorveger i friluftslivssammenheng. Dette innebærer bl.a. nødvendig klopping, merking og kapping av vindfall i stitraseene.</p>

Det legges opp til gjennomføring av planlagt skjøtsel i løpet av en 5-års periode fra fredningstidspunktet. Deretter evalueres gjennomførte tiltak, og det utarbeides eventuelt en ny plan for skjøtsel som fremmer målsettingene nevnt foran.

Eikersrudtjernet

Kommune: Vestre Toten

Verneverdi: 3 (4)

Areal: 228 dekar

Berørte eiendommer: 23/12, 23/15, 23/35, 23/36, 24/1, 24/7, 25/1, 25/4.

Områdebeskrivelse og naturverdier

Eikersrudtjernet ligger i østre del av Vestre Toten kommune og består av øst-vest-gående kalkrygger omkring den østre delen av Eikersrudtjern, og strekker seg videre østover til Toten museum Stenberg. Særlig den vestre delen av området (omkring Eikersrudtjern) består i hovedsak av moserik kalkgranskog på grunne kalksva og omkring kalkblokker. Kalkgranskog dekker ca. 100 daa i området. Det forekommer også fragmenter av kalkfurskog og kalktørreng omkring badeplass på odden på nordsiden av Eikersrudtjern. Særlig den rikeste kalkgranskogen på sørsiden av tjernet utgjør et viktig hotspot for rødlistede kalkbarskogsopper, med til sammen 14 rødlistearter registrert på lokaliteten i 2017 (hvorav 5 truede arter). Lokaliteten vurderes totalt sett å huse over 30 rødlistede kalkbarskogsarter. I den østre delen av området er det dominans av lågurtgranskog, stedvis også med et betydelig bjørk- (og ospe-) innslag som rester etter tidligere tiders beiteskog med hagemarkspreg (området til Stenberg). I Øst er det en del eldre, fleraldret skog, mens den vestre, rikeste delen har mye yngre skog i hogstklasse 4 (og noe i hkl. 3). Kalkgranskog vurderes å ha et stort udekket vernebehov i Innlandet som helhet. Lokaliteten vurderes å bidra med høy mangeloppfyllelse for den truede naturtypen kalkgranskog. Lokaliteten vurderes som en av de to rikeste og mest velutviklede kalkgranskogene (sammen med Kauserudtjern) på Vestre Toten. Mangeloppfyllelsen er også høy for forekomst av svært mange rødlistede og delvis truede kalkbarskogsopper. Den tilliggende, intakte og velutviklede kalksjøen/kransalgesjøen Eikersrudtjern med mergelbanker og større forekomster av bestandsdannende kransalger, bidrar også til å trekke opp verneverdien. Østre del av denne ligger inne i verneforslaget. Samlet sett gis forvaltningsområdet verdien 3 (regionalt verdifullt). Hvis man ser hele området under ett, inkludert kalksjøen, kvalifiserer området for verdien 4.

Verneformål

Formålet med naturreservatet er å bevare en bestemt type natur i form av en svært rik og velutviklet kalkgranskog i tillegg til andre sjeldne og truede naturtyper som urterik kalkfurskog, kalktørreng, lågurtgranskog og velutviklet kalksjø med mergelbanker. Videre er formålet å verne et område som har særlig betydning for biologisk mangfold ved at det er et leveområde for svært mange sjeldne, sårbare og truede kalkbarskogsopper og generelt store bestander med kalkarter samt store forekomster av bestandsdannende kransalger. Noen av naturtypene er delvis kulturbetingede og skjøtselsavhengige. Det er en målsetting å beholde verneverdiene i best mulig tilstand, og eventuelt videreutvikle dem.

Andre interesser og inngrep

I østre del berører verneforslaget gården Stenberg som er av nasjonal verdi som kulturmiljø. Gården er foreslått fredet etter lov om kulturminner §§ 15 og 19. Innenfor verneforslaget ligger et kalksteinsbrudd som også har nasjonal verdi som kulturmiljø. Vi viser til innspill om dette fra Innlandet fylkeskommune foran under kapittelet om oppstartmelding. Det ligger en skytebane innenfor området med et skytterhus og målskiver. Skytebanen ble etablert i 1882. I området ligger også en enkel tilrettelagt badeplass og gapahuk, i tillegg til at det er flere stier i området med bruer/klopper. Det er etablert en mindre demning i utløpsbekken. Det går en 22 kV kraftledning gjennom området. Det er tatt hensyn til disse interessene og inngrepene i utkast til verneforskrift. Vi viser til Statsforvalterens kommentarer foran om innspill til oppstartmelding om disse forholdene. Skogbruk er den viktigste landbruksknyttede aktiviteten i området. Den stående kubikkmassen innenfor verneforslaget er på ca. 6130 m³. Ellers er hensynet til utsetting av saltstein, oppsetting av gjerder/sanketrøer, etablering av vanningsplasser/foringsplasser for beitedyr, uttak av jordbruksvanning og skjøtsel av kantsoner mot dyrket mark ivaretatt.

Planstatus

Området er i sin helhet LNF i kommuneplanen.

Merknader

Verneverdier og verneformål tilsier at dette verneområdet vil måtte få en vedvarende skjøtsel. Et av målene med forvaltningen vil være å reetablere en beiteskogtilstand. Beiting vil derfor være positivt innenfor området så lenge dette er tilpasset beiteressursen og terrengforholdene slik at det ikke oppstår beite- og tråkkskader. Dersom grunneier ikke har noe selvstendig økonomisk motiv for å bidra med beite/beitedyr og tilrettelegge for dette, vil det være forvaltningsmyndigheten for verneområdet som vil måtte stå for dette. Kulturminnene i området vil også måtte bli gjenstand for skjøtsel. Dette må skje i nært samarbeid med kulturvernmyndighetene. En av grunneierne i området har allerede gitt uttrykk for at han ønsker å bidra til skjøtselen av området. Det er laget et utkast til skjøtselsnotat/-plan som er vedlagt denne høringa. Dette notatet er utarbeidet i samråd med grunneierne i området. Etter et eventuelt vernevedtak vil det bli utarbeidet en mer fullverdig skjøtselsplan som vil bli sendt på høring til de berørte før den blir vedtatt av forvaltningsmyndigheten for verneområdet. For dette området vil det være nødvendig også å utarbeide en fullverdig forvaltningsplan for å samordne de ulike interessene i området. Bl.a. ligger det i dette området vel til rette for informasjon og formidling av både natur- og kulturverdier.

Forskrift

Forskrift om vern av Eikersrudtjernet naturreservat, Vestre Toten kommune, Innlandet

Fastsatt ved kongelig resolusjon med hjemmel i lov 19. juni 2009 nr. 100 om forvaltning av naturens mangfold (naturmangfoldloven) § 34 jf. § 37 og § 62. Fremmet av Klima- og miljødepartementet.

§ 1. (formål)

Formålet med naturreservatet er å bevare en bestemt type natur i form av en svært rik og velutviklet kalkgranskog i tillegg til andre sjeldne og truede naturtyper som urterik kalkfurskog, kalktørreng, lågurtgranskog og velutviklet kalksjø med mergelbanker. Videre er formålet å verne et område som har særlig betydning for biologisk mangfold ved at det er et leveområde for svært mange sjeldne, sårbare og truede kalkbarskogsopper og generelt store bestander med kalkarter samt store forekomster av bestandsdannende kransalger. Noen av naturtypene er delvis kulturbetingede og skjøtselsavhengige.

Det er en målsetting å beholde verneverdiene i best mulig tilstand, og eventuelt videreutvikle dem.

§ 2. (geografisk avgrensing)

Naturreservatet berører følgende gnr./bnr.: Vestre Toten kommune: 23/12, 23/15, 23/35, 23/36, 24/1, 24/7, 25/1, 25/4.

Naturreservatet dekker et totalareal på ca. 228 dekar. Grensene for naturreservatet går fram av kart datert Klima- og miljødepartementet De nøyaktige grensene for naturreservatet skal avmerkes i marka. Knekkpunktene skal koordinatfestes.

Verneforskriften med kart oppbevares i Vestre Toten kommune, hos Statsforvalteren i Innlandet, i Miljødirektoratet og i Klima- og miljødepartementet.

§ 3. (vernebestemmelser)

I naturreservatet må ingen foreta noe som forringer verneverdiene angitt i verneformålet.

I naturreservatet gjelder følgende vernebestemmelser:

- a. Vegetasjonen, herunder døde busker og trær, er vernet mot skade og ødeleggelse. Det er forbudt å fjerne planter og sopp inkludert lav eller deler av disse fra naturreservatet. Planting eller såing av trær og annen vegetasjon er forbudt.
- b. Dyrelivet, herunder reirplasser og hiområder, er vernet mot skade, ødeleggelse og unødig forstyrrelse. Utsetting av dyr er forbudt.
- c. Det må ikke iverksettes tiltak som kan endre naturmiljøet, som f.eks. oppføring av bygninger, anlegg, gjerder, andre varige eller midlertidige innretninger, parkering av campingvogner, brakker e.l., framføring av luftledninger, jordkabler, kloakkledninger, bygging av veger, drenering eller annen form for tørrlegging,

uttak, oppfylling eller lagring av masse, utføring av kloakk eller andre konsentrerte forurensningstilførsler, henleggelse av avfall, gjødsling, kalking eller bruk av kjemiske bekjempingsmidler. Forsøpling er forbudt. Opplistingen av tiltak er ikke uttømmende.

- d. Bruk av naturreservatet til større arrangementer er forbudt.
- e. Bålbrenning er forbudt.

§ 4. (generelle unntak fra vernebestemmelsene)

Vernebestemmelsene i § 3 annet ledd er ikke til hinder for:

- a. Sanking av bær og matsopp.
- b. Jakt, fangst og fiske i samsvar med gjeldende lovverk.
- c. Felling av store rovdyr i samsvar med gjeldende lovverk.
- d. Oppsetting av midlertidige, mobile jakttårn for storviltjakt i en periode fra tre uker før jaktstart til tre uker etter avsluttet jakt.
- e. Brenning av bål med tørrkvist fra bakken eller medbrakt ved, i samsvar med gjeldende lovverk.
- f. Beiting.
- g. Vedlikehold av traktorveger, skytebaneanlegg, gapahuk, badeplass, demning ved utløpet av Eiksrudtjernet, klopper/bruer og andre eksisterende anlegg og innretninger i henhold til tilstand på vernetidspunktet. Traktorvegene som kan vedlikeholdes, er avmerket på vernekartet.
- h. Drift og vedlikehold, samt istandsetting ved akutt utfall på eksisterende energi- og kraftanlegg i eller inntil verneområdet.
- i. Oppgradering eller fornyelse av kraftledninger for heving av spenningsnivå og økning av linjetverrsnittet, når tiltaket ikke skader verneverdiene angitt i verneformålet nevneverdig.

§ 5. (regulering av ferdsel)

All ferdsel skal skje varsomt og ta hensyn til vegetasjon, dyreliv og kulturminner.

I naturreservatet gjelder følgende bestemmelser om ferdsel:

- a. Motorferdsel til lands og til vanns er forbudt, herunder landing og start med luftfartøy.
- b. Bruk av sykkel og hest og kjerre samt ridning er forbudt utenom eksisterende traktorveger avmerket på vernekartet og stier.

§ 6. (generelle unntak fra ferdselsbestemmelsene)

Ferdselsbestemmelsene i § 5 er ikke til hinder for gjennomføring av militær operativ virksomhet og tiltak i forbindelse med ambulanse-, politi-, brannvern-, rednings- og oppsynsvirksomhet, samt gjennomføring av skjøtsels- og forvaltningsoppgaver som er bestemt av forvaltningsmyndigheten. Unntaket gjelder ikke øvingsvirksomhet.

Ferdselsbestemmelsene i § 5 annet ledd er ikke til hinder for:

- a. Nødvendig motorferdsel i forbindelse med uttransport av syke og skadde bufe. Kjøretøy som benyttes skal være skånsomt mot markoverflaten. Det skal gis melding til ansvarlig oppsyn for verneområdet før kjøring.
- b. Nødvendig uttransport av felt elg, hjort og bjørn med lett beltekjøretøy som ikke setter varige spor i terrenget.
- c. Bruk av hest for uttransport av felt elg, hjort og bjørn og for uttransport av og tilsyn med beitedyr.
- d. Nødvendig motorferdsel i forbindelse med landbruksnæring og uttransport av felt elg, hjort og bjørn på traktorvegene avmerket på vernekartet.
- e. Oppkjøring av skiløype i eksisterende løypetrasé.
- f. Landing og start med Forsvarets luftfartøy.
- g. Nødvendig motorferdsel i forbindelse med akutt utfall eller fare for akutt utfall på eksisterende energi- og kraftanlegg. Ved bruk av motorisert transport skal det i etterkant sendes melding til forvaltningsmyndigheten.

§ 7. (spesifiserte dispensasjonsbestemmelser)

Forvaltningsmyndighetene kan etter søknad gi dispensasjon til:

- a. Avgrenset bruk av naturreservatet for aktiviteter nevnt i § 3 d.
- b. Istandsetting, vedlikehold og skjøtsel av kulturminner.
- c. Tiltak i forbindelse med forvaltning av vilt og fisk.
- d. Utsetting av saltstein.
- e. Oppsetting av gjerder og sanketrøer i forbindelse med beiting.
- f. Etablering av vanningsplasser og foringsplasser for beitedyr.
- g. Uttak av vann til jordbruksvanning fra Eriksrudtjernet for eiendommer som er berørt av naturreservatet.
- h. Skjøtsel av kantsoner mot dyrket mark.
- i. Gjenoppføring av anlegg og innretninger som er gått tapt ved brann eller naturskade.
- j. Merking, rydding og vedlikehold av eksisterende stier, skiløype og gamle ferdselsveger.
- k. Etablering av nye stier og annen enkel tilrettelegging for friluftsliv så lenge naturmiljøet ikke blir skadelidende.
- l. Opplag av båter.
- m. Nødvendig uttransport av felt elg, hjort og bjørn med annet kjøretøy enn nevnt i § 6 annet ledd b.
- n. Nødvendig motorferdsel i forbindelse med atkomst til skytebanen i området.
- o. Nødvendige utbedringer av skytebanen i området.
- p. Oppgradering og fornyelse av kraftledninger som ikke faller inn under § 4.
- q. Nødvendig motorferdsel i forbindelse med drift og vedlikehold, samt oppgradering og fornyelse av eksisterende kraftledning.

- r. Nødvendig motorferdsel i forbindelse med aktiviteter etter § 4 g og § 7 b, c, d, e, f, g, h, i, j, k, l og o.

§ 8. (generelle dispensasjonsbestemmelser)

Forvaltningsmyndigheten kan gjøre unntak fra forskriften dersom det ikke strider mot vernevedtakets formål og ikke kan påvirke verneverdiene nevneverdig, eller dersom sikkerhetshensyn eller hensynet til vesentlige samfunnsinteresser gjør det nødvendig, jf. naturmangfoldloven § 48.

§ 9. (skjøtsel)

Forvaltningsmyndigheten, eller den forvaltningsmyndigheten bestemmer, kan iverksette tiltak for å opprettholde eller oppnå den natur- eller kulturtilstand som er formålet med vernet, jf. naturmangfoldloven § 47.

§ 10. (forvaltningsplan)

Det kan utarbeides forvaltningsplan med nærmere retningslinjer for forvaltning av naturreservatet. Forvaltningsplanen kan inneholde nærmere retningslinjer for gjennomføring av skjøtsel.

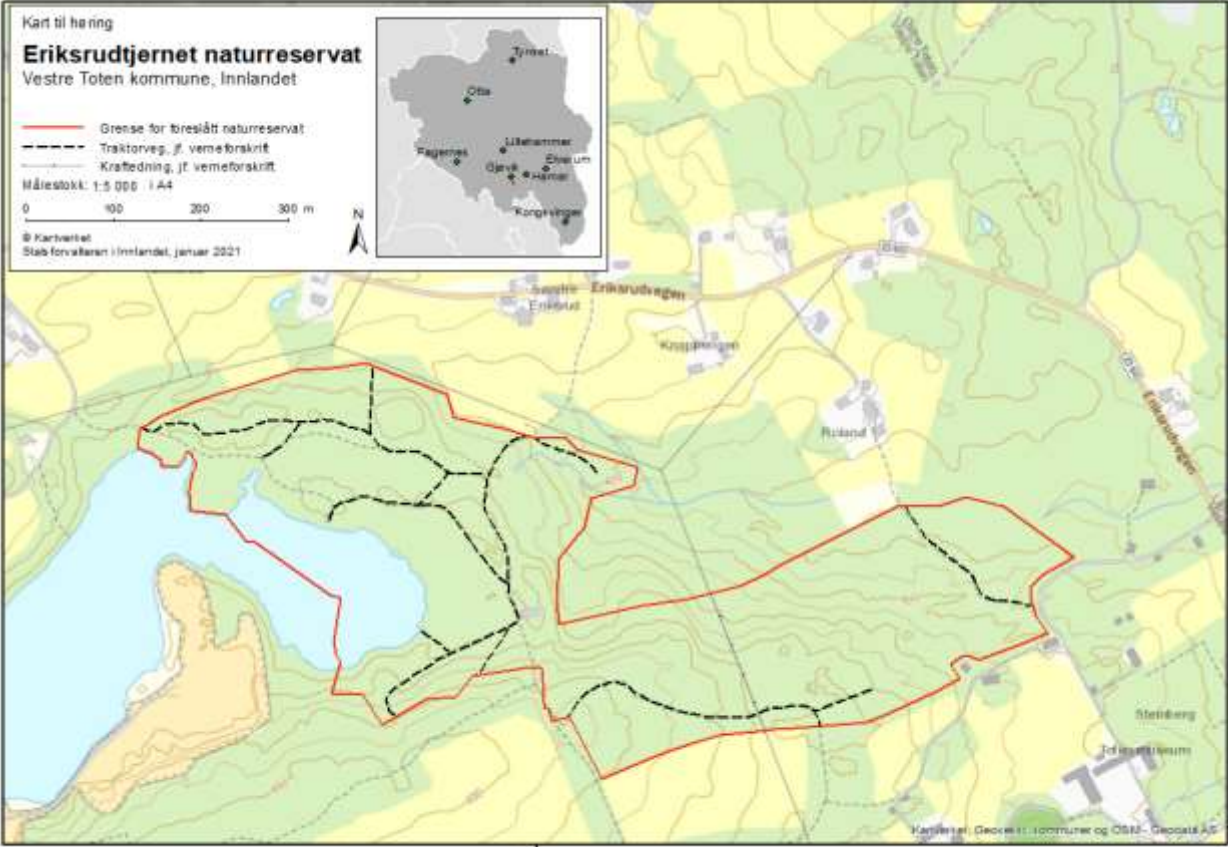
§ 11. (forvaltningsmyndighet)

Miljødirektoratet fastsetter hvem som skal ha forvaltningsmyndighet etter denne forskriften.

§ 12. (ikrafttredelse)

Denne forskriften trer i kraft straks.

Kart

Skjøtselsnotat

ERIKSRUDTJERNET i Vestre Toten kommune.

Utkast til skjøtselsnotat i forbindelse med frivillig vern.

Versjon 07.08.2020

Innledning.

På oppdrag fra Fylkesmannen i Innlandet har Kistefos Skogtjenester as utarbeidet utkast til skjøtselsnotat for lokaliteten Eriksrudtjernet i Vestre Toten kommune. Barskogslokaliteten er under vurdering for frivillig vern, og notatet skal illustrere aktuell skjøtsel i et eventuelt naturreservat. Skjøtselsnotatet er utarbeidet av Geir Høitomt (Kistefos Skogtjenester as) i dialog med Fylkesmannen i Innlandet v/Alexandra Abrahamson og Kolbjørn Hoff.

Undertegnede besøkte området 06.oktober 2019, og den 10.juni 2020 ble det gjennomført befarings i området der grunneiere, representanter fra Fylkesmannen i Innlandet, Glommen - Mjøsen skog og undertegnede deltok. Foreliggende versjon av skjøtselsnotatet er utarbeidet med bakgrunn i disse befaringsene.

Kort lokalitetsbeskrivelse.

(Kilde: Branderud, T.E. & Dima, B. 2018. Naturverdier for lokalitet Eriksrudtjernet, registrert i forbindelse med prosjekt Kalkskog i Oppland 2017. NaRIN faktaark. BioFokus.)

Lokaliteten Eriksrudtjernet vurderes som en av de to rikeste og mest velutviklede kalkgranskogene på Vestre Toten. Området omfatter kalkrygger omkring østre delen av Eriksrudtjernet, og strekker seg videre østover til Toten museum Stenberg sitt område. Eldre skog (hogstklasse IV – V) dominerer, men yngre skog (hogstklasse II – III) inngår også. Moserik kalkgranskog dekker store deler av området, mens lågurtgranskog dominerer i østre del. Stedvis finnes rester etter tidligere beiteskog, gjerne med et høyt innslag av løvskog (bjørk og osp). Totalt er 14 rødlistearter registrert, hvorav mange er kalkbarskogsopper. Potensialet for ytterligere funn av rødlistearter er stort. I prosess for frivillig vern inngår 211 dekar, fordelt på eiendommene 25/4, 24/7, 24/1 og 23/15,35-36 (figur 1).

Den fremmede arten spansk kjørvel (svært høy risiko) er mye spredt i området rundt Stenberg. Foreløpig er arten kun påvist så vidt innenfor verneforslaget (i skjøtselszone IV).

Forvaltning og skjøtsel.

Plantet og tett granskog finnes i en betydelig del av lokaliteten, hovedsakelig i hogstklasse IV men også i hogstklassene III og V (figur 1). I tillegg er betydelige deler av området tidligere beiteskog som var preget av et åpnere skogbilde, men hvor skogen nå har grodd til med til dels høy tetthet. Av hensyn til naturverdiene generelt og de mange rødlistede kalksoppene spesielt, vil det være gunstig med plukkhogst/tytning i store deler av området. En målsetting er å reetablere en beiteskogtilstand som var karakterisert av plukkhogst/tytning, fjerning av hogstavfall, beiting og stier. Disse vurderingene er også i stor grad i tråd med anbefalinger

gitt i Branderud & Dima (2018). Tynningsbehovet varierer imidlertid mye, og er flekkvis fordelt i de foreslåtte skjøtselssonene.

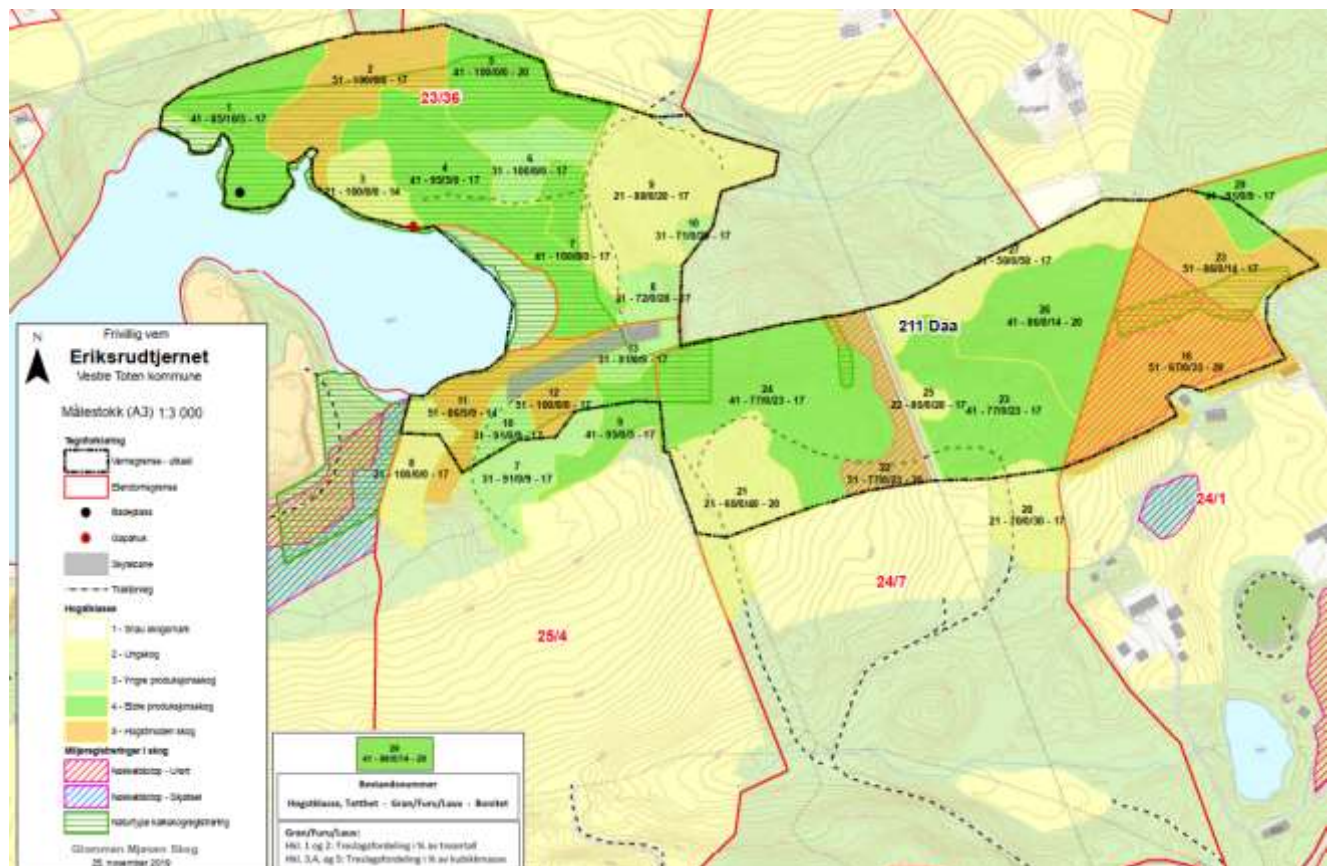
På tre nokså nye hogstflater (hogstklasse II) vil en avstandsregulering bidra til etablering av mer stormsterke bestand, bl.a. gjennom fristilling av robuste enkelt-trær.

To mindre områder med kalkgranskog anbefales satt av som referanseområder uten skjøtsel. Slike referanseområder vil være nyttig både ved planlegging og evaluering av skjøtsel. Begge disse lokalitetene er innenfor kjerneområder i beskrivelsen gitt i Branderud & Dima (2018). Det kan vurderes å samle disse to små områdene i ett område omkring det østre referanseområdet.

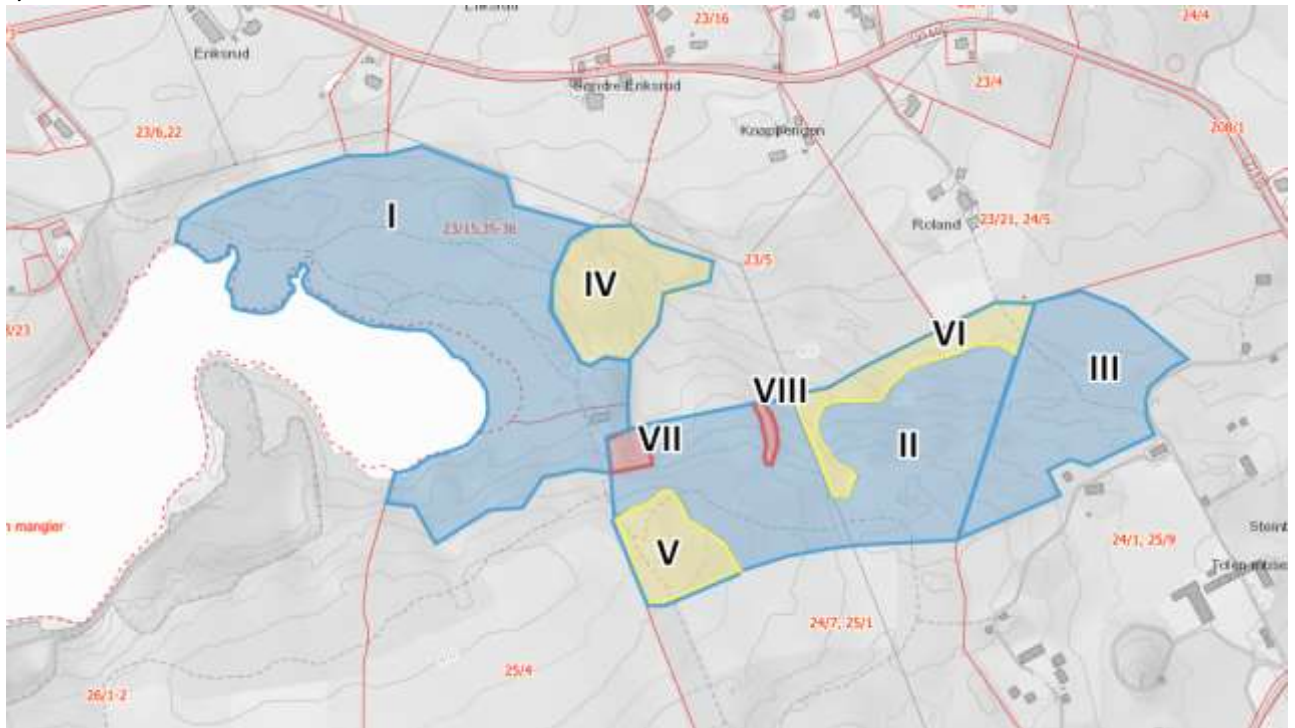
Flere godt etablerte turstier går i området (figur 3), og på nordsida av Eikersrudtjernet ligger det en mye brukt badeplass (figur 4) samt en lavo med bålplass. I tillegg ligger en skytebane SV for tjernet. Bruken av disse områdene og stiene bidrar til påvirkning av vegetasjonen gjennom tråkk og slitasje. Dette vurderes som positivt, og flere rødlistede beitemarkssopp og kalksopp er funnet i disse miljøene. Det er derfor ønskelig at dagens bruk fortsetter, og dette krever bl.a. at stiene holdes åpne gjennom kapping av vindfall.

Området skal holdes fritt for fremmede arter, og bl.a. spansk kjørvel bekjempes aktivt.

Figur 1 viser hogstklassefordelingen i tilbudsområdet, mens figur 2 viser de ulike skjøtselssonene som foreslås. Nærmere beskrivelse av skjøtselssonene er gitt i tabell 1.

Figur 1. Tilbudskart for frivillig vern på lokaliteten Eriksrudtjernet, med hogstklasseinndeling. Tilbudsområdet er avgrenset med tykk svart strek. *Kart mottatt fra Glommen Mjøsen Skog v/Elisabeth Gill.*

Figur 2. Forslag til skjøtselssoner på lokaliteten Eriksrudtjernet.

Tegnforklaring: I,II,III: gjennomhogst/tynning (flekvis).

IV,V,VI: avstandsregulering/fristilling.

VII, VIII: urørt.

Figur 3. Fra skjøtselssone I. Nokså tett granskog i hogstklasse IV som foreslås tynnet. Bildet viser også en av de mye brukte stiene i området hvor dagens bruk ønskes videreført. Foto: GH 06.10.2019

Figur 4. Fra skjøtselssone I, badeplass på nordsida av Eriksrudtjernet. Bildet viser tråkkpåvirket vegetasjon hvor dagens bruk ønskes videreført. Foto: GH 06.10.2019

Tabell 1. Foreslått skjøtsel i lokaliteten Eiksrudtjernet. For avgrensning av skjøtselssoner, se figur 2.

Skjøtselssone	Areal	Eiendom	Tiltak	Prioritet
I	Ca. 85 dekar	23/15, 35-36 25/4	<p>Dette er et variert område med til dels gode forutsetninger for å etablere et flersjiktet skogbilde. En naturlig kantsone mot Eiksrudtjernet bevares urørt (med unntak av badeplass og gapahuk).</p> <p>Det foretas flekkvis tynning/uttak i tette partier. Uttaksgrad vurderes fortløpende i drifta. Stabilitet i framtidig bestand prioriteres. Vindfall kan tas ut.</p> <p>Hogst og rydding på de grunnlendte kalkryggene må planlegges særskilt.</p> <p>Topp og annet hogstavfall brennes på utvalgte steder (ikke på grunnlendte kalkrygger).</p> <p>Motormanuell hogst med lett utkjøringsutstyr.</p> <p>Beiting av delområdet er ønskelig.</p>	<p>1. tynning i delområde med godt potensiale for flersjiktet skogbilde (N for Eiksrudtjernet)</p> <p>3. flekkvis uttak i ensaldret granskog, bl.a. Ø for Eiksrudtjernet (del av bestand 7 i skogbruksplan)</p>
II	Ca. 55 dekar	24/7	<p>Variert område med til dels stort innslag av lauvskog.</p> <p>Det foretas flekkvis tynning/uttak i tette partier. Uttaksgrad vurderes fortløpende i drifta, og større lauvtrær (bl.a. selje) fristilles. Stabilitet i framtidig bestand prioriteres. Vindfall kan tas ut.</p> <p>Hogst og rydding på de grunnlendte kalkryggene må planlegges særskilt.</p> <p>Topp og annet hogstavfall brennes på utvalgte steder (ikke på grunnlendte kalkrygger).</p> <p>Motormanuell hogst med lett utkjøringsutstyr. Eksisterende kjørespor benyttes i størst mulig grad.</p> <p>Beiting av delområdet er ønskelig.</p>	<p>1. uttak i delområder med stort lauvinnslag og mulighet for fristilling av enkelttrær (lauv og gran).</p> <p>3. flekkvis uttak i ensaldret granskog.</p>
III Steinberg, Toten Museum	Ca. 30 dekar	24/1	<p>Det legges opp til en «museal» skjøtsel, med flekkvis tynning/uttak i tette partier. En vesentlig del av uttaket vil være rydding av lauvoppslag og yngre trær.</p>	<p>1. inngjerding</p> <p>1. rydding av lauvoppslag</p>

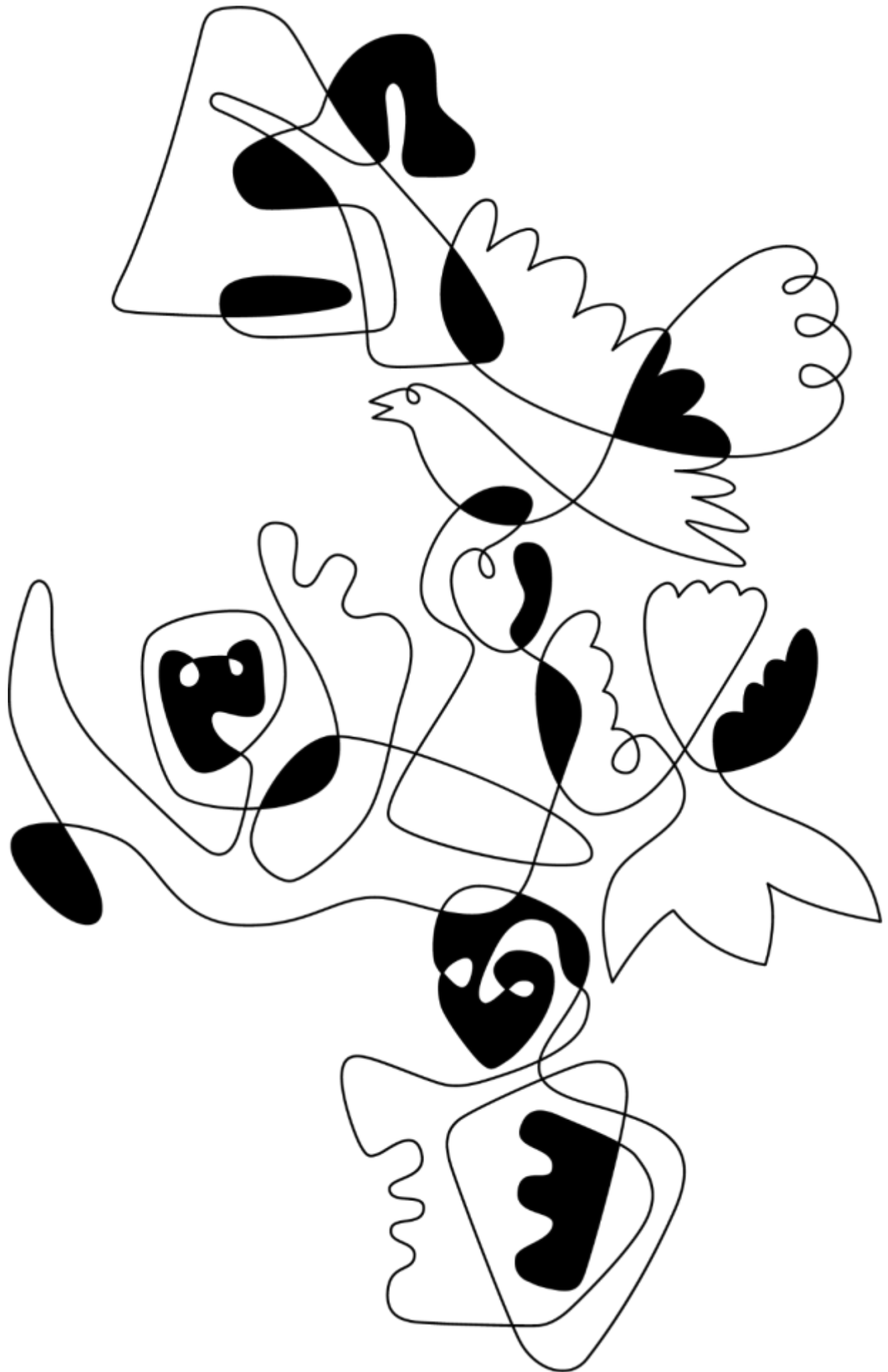
			<p>Det bestrebes et åpent skogbilde med hagemarkspreg. Dette innebærer en varierte treslagssammensetning der også store lauvtrær (osp og hengebjørk) bevares. Vindfall tas ut av delområdet.</p> <p>Hogst og rydding på de grunnlendte kalkryggene må planlegges særskilt.</p> <p>Topp og annet hogstavfall brennes på utvalgte steder (ikke på grunnlendte kalkrygger).</p> <p>Motormanuell hogst med lett utkjøringsutstyr.</p> <p>Framtidig beiting av arealet er svært ønskelig, og inngjerding av området er derfor nødvendig.</p>	2. tynning/hogst av enkelttrær
IV	Ca. 15 dekar	23/15, 35-36 (bestand 9)	<p>Avstandsregulering hvor fristilling av stormsterke framtidstrær (alle treslag) prioriteres. Det skal legges til rette for et skogbilde med varierende tetthet.</p> <p>Beiting av delområdet er ønskelig.</p> <p>Forekomst av spansk kjørvil bekjempes.</p>	1. avstandsregulering
V	Ca. 9 dekar	24/7 (bestand 21)	<p>Avstandsregulering hvor fristilling av stormsterke framtidstrær (alle treslag) prioriteres. Det skal legges til rette for et skogbilde med varierende tetthet.</p> <p>Beiting av delområdet er ønskelig.</p>	1. avstandsregulering
VI	Ca. 10 dekar	24/7 (bestand 27)	<p>Avstandsregulering hvor fristilling av stormsterke framtidstrær (alle treslag) prioriteres. Det skal legges til rette for et skogbilde med varierende tetthet.</p> <p>Beiting av delområdet er ønskelig.</p>	1. avstandsregulering
VII og VIII	Ca. 3 dekar	24/7	Ingen skjøtsel. Disse partiene med kalkgranskog vil fungere som referanseområder for fri utvikling i denne skogtypen.	
Generelt	Stier, badeplass, lavo, skytebane.	Alle eiendommer	Det legges til rette for fortsatt bruk av eksisterende stier, badeplass, lavo og skytebane. Dette innebærer bl.a. nødvendig oppmerking, kløpping, rydding i kantsoner samt kapping av vindfall i stitraseene.	Etter behov

			Åpne arealer i tilknytning til badeplass lavo og skytebane holdes fri for lauvoppslag.	
--	--	--	--	--

Det legges opp til gjennomføring av planlagt skjøtsel i løpet av en 5-års periode fra fredningstidspunktet (eventuelt i to 5-årsperioder). Deretter evalueres gjennomførte tiltak, og det utarbeides eventuelt en ny plan for skjøtsel som fremmer målsettingene nevnt foran.

Dokka 07.08.2020

Geir Høitomt

STATSFORVALTEREN I INNLANDET

Postboks 987, 2604 Lillehammer | sfinpost@statsforvalteren.no | www.statsforvalteren.no/innlandet

ISBN: 978-82-8410-014-2